

Afgørelser – Reg. nr.:

Fredningen vedrører:

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

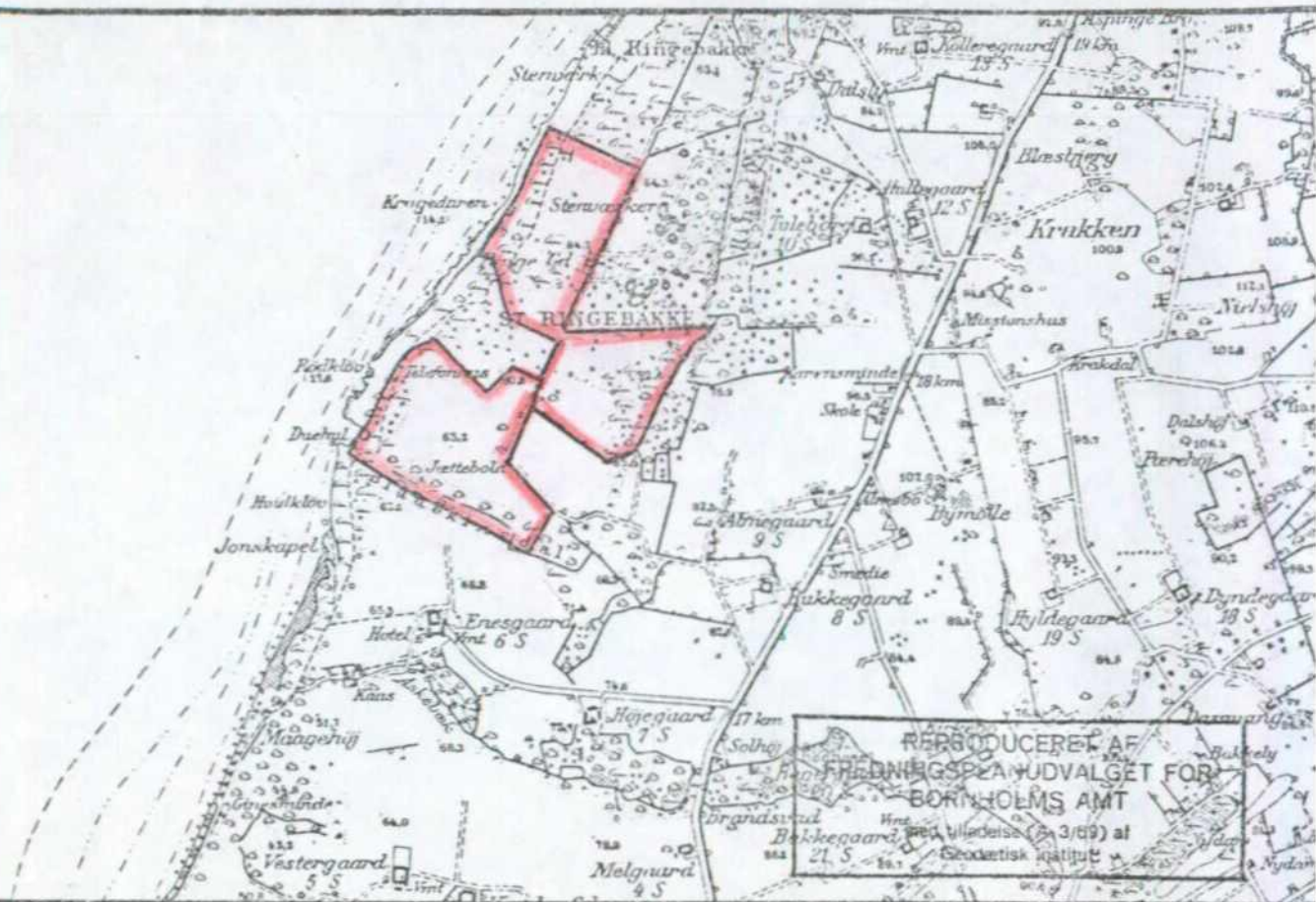
Overfredningsnævnet

Fredningsnævnet

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

KORTBLAD NR. 5033

1:20000

MATR. NR.: 103^b m.fl.

SOGN: Rutsker

AREAL: 33.6 ha

EJER: Privat

FREDET: Overfredningsnævnets kendelse af 29. ^{10.} 11. 1971

FORMÅL: 1) Et nærmere bestemt område fredes, således at ændringer m.v. i den bestående tilstand ikke må finde sted.

INDHOLD: Færdselsret for offentligheden ad en over ejendommen førende kørevej.

2) Et nærmere bestemt område fredes og åbnes for offentligheden, således at ændringer m.v. i den bestående tilstand ikke må finde sted.

3) Et nærmere bestemt område fredes, samme bestemmelser som 1), dog er stenbrydning- og sprængning tilladt på visse vilkår.

4) Et nærmere bestemt område fredes, samme bestemmelser som 1), dog er bebyggelse m.v. tilladt.

PÅTALERET: Fredningsnævnet og fredningsplanudvalget.

REG. NR.: 140-04-22

REG. NR. 5794

29/
10-1971

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1971, den 29. oktober, afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen 2074/70 vedrørende fredning af Ringegård i Rutsker.

I den af fredningsnævnet for Bornholms amt den 15. december 1969 afsagte kendelse hedder det:

"Ved skrivelse af 2. februar 1968 har fredningsplanudvalget for Bornholms amt indstillet til nævnet, at der rejses fredningssag vedrørende ejendommen "Ringegård", matr. nr. 103 b, 103 i, 103 k, 103 l, 103 n, 103 p, 103 q, 103 æ, 103 ai, 103 bb, 103 bc, Rutsker sogn, til sikring af de særlige fredningsværdier, som ejendommen ifølge udvalgets opfattelse repræsenterer og af offentlighedens adgang til skovbevoksede og uopdyrkede arealer på ejendommen.

Ejendommen, hvis størrelse er 33,6108 ha. og som, med undtagelse af de mindre parceller 103 bb og 103 bc, er noteret som landbrugsejendom, er beliggende langs Nordbornholms vestkyst ca. 1 km syd for fiskerlejet Vang og ca. 300 m nord for det kendte kystklippeparti "Jons kapel". Den vestligste del af ejendommen mod kysten udgør et højtliggende granitplateau, St. Ringebakke. Mod øst omfatter ejendommen en mindre del af det sydligste parti af sprækkedalen "Ringedal" og mod syd i det væsentlige en del af en bækdal, "Blåskinsdalen".

Fra det højeste parti af ejendommen er der vid udsigt over havet og kystpartierne i nord og syd, bl.a. til slotsklippen med Hammershus' ruiner.

Den vestligste ca. 50 m brede rand af kystklippen mod Østersøen hører ikke til ejendommen, men er et umatrikuleret areal, der må formodes at tilhøre staten.

Et midt i den her omhandlede ejendom mod kystklippen grænsende areal, matr. nr. 103 ak, 103 h og 103 ah og 103 ag tilhører ikke ejeren af den her omhandlede ejendom, fru Rigmor Ambrosen, men A/S De Danske Granitbrud, og omfattes ikke af denne fredningssag, men må efter ikrafttrædelse af den nye naturfredningslov nr. 314 af 18. juni 1969 anses

undergivet den i denne lovs § 46 omhandlede fredning, jvf. reglerne i samme lovs § 56.

Det førnævnte kystklippeparti, Jons kapel, er fra ældre tid fredet ved særlig overenskomst, lyst den 20. marts 1907.

Vedrørende den umiddelbart nord for Ringegård beliggende ejendom, som nu ifølge skøde, lyst den 31. marts 1969 på matr. nr. 13 i, 103 o, 103 r, 103 s, 103 ø, 103 aa, 103 ab, 103 ac, 103 ae, 103 aq, Rutsker sogn, tilhører A/S Vang Granit, bemærkes at denne ejendom ved deklaration, lyst den 11. september 1969, mellem dette selskab, fredningsplanudvalget for Bornholms amt og fredningsnævnet er underkastet en vederlagsfri, af Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet tiltrådt, fredningsordning, som efter sit væsentlige indhold går ud på, at kystområderne inden for den i naturfredningslov nr. 314 af 18. juni 1969 § 46 omhandlede kystbyggelinie, samt et østligt område ved Ringedal og et mindre, smalt område grænsende til matr. nr. 103 æ af Ringegård er totalfredet (også mod stenbrydning), mens resten af ejendommen er fredet mod bebyggelse m.m., men således at der gives ejerne ret til stenbrydning.

Yderligere er Ringedals-områderne øst og syd for A/S Vang Granits ejendom og det højt liggende klippeplateau omkring "Tuleborg" underkastet totalfredning ifølge ældre ordninger.

Ved særlig deklaration, lyst den 13. oktober 1960, er der på et lille fredsskoveareal på matr. nr. 12 z, Rutsker, tilladt indretning af en afrømningsplads (også på matr. nr. 11 k) for stenbrydning mod ved stenbrydningens ophør at tilplante arealet. Dette er beliggende umiddelbart op til østsi-

den af Ringegårds matr. nr. 103 n og 103 æ.

Ved vestsiden af disse matr. nre. på faldet mod Ringedalen er der for flere år siden påbegyndt stenbrydning. Ligeledes er der på A/S Vang Granits ejendom, matr. nr. 103 r, nord for Ringegård, gennem en længere årrække foretaget stadig igangværende stenbrydning i meget betydelig grad. I det hele taget er terrainet på Ringedalens vestskråning og på De Danske Granitbruds enklave, præget af ældre, nu ophørt stenbrydning af noget mindre format. Det fremgår af det anførte, at hele det omtalte område gennem flere år har været genstand for både fredningsbestemmelser og for erhvervsmæssig stenbrydning.

Ringegård tilhører, ifølge skøde, lyst den 8. december 1958, fru Rigmor Ambrosen. Ved en overenskomst, der er tinglyst den 3. august 1965, har fru Ambrosen overdraget retten til stenbrydning på ejendommen og til der at træffe de i anledning af stenbrydning fornødne foranstaltninger til fabrikant Niels Munch Petersen, Hasle, samt retten til at benytte de over ejendommen førende veje til offentlig vej.

Aftalen mellem parterne blev indgået allerede i 1960 og vedrørte tidsrummet 1/4 1961 til 1/4 1966, og den foran nævnte tinglyste overenskomst blev oprettet i juli 1965 til afløsning af den tidligere mundtlige aftale.

Ifølge overenskomstens indhold har fabrikant Niels Munch Petersen ved udløbet af ovennævnte periode ret til at forlange overenskomsten fornyet på uændrede vilkår for en ny 5 årig periode, og dette gælder ligeledes hver gang en 5 årig periode er udløbet, idet der ved hver fornyelse udover de aftalte produktionsafgifter skal erlægges en een-

gangsafgift på kr. 500,-.

Ved overenskomstens udløb den 1/4 1966 har fabrikant Niels Munch Petersen benyttet sin ret til at forlange overenskomsten fornyet på uændrede vilkår for en ny 5 årig periode, altså indtil den 1/4 1971. Fornyelsen af overenskomsten er ikke tinglyst på ejendommen.

Ifølge overenskomsten er det aftalt, at ejeren skal have følgende afgifter af produktionen i stenbruddet:

kantsten 10 øre pr. løbende m.

brosten 10 øre pr. m²

Ros, skærver og stenmel 10 øre pr. ton.

Fabrikant Niels Munch Petersen udøver sin virksomhed som stenværksejer sammen med sin fader, stenværksejer Ernst Petersen, idet de stenværker, som far og søn hver for sig ejer, drives i fællesskab efter en samlet driftsplan.

De pågældende ejer for tiden 4 stenværker på Bornholm nordøst for Vang, og har anlagt og er ejere af den formentlige rømningsplads neden for stenbruddet på matr. nr. 103 n og 103 æ og hertil fører en af dem anlagt adgangsvej fra landevejen Hasle-Allinge i sydøst.

Da det for nævnet var utvivlsomt, at der knyttede sig betydelige fredningsmæssige interesser til Ringegårds område, besluttede nævnet den 6. juni 1968 at rejse fredningssag og indrykkede bekendtgørelse herom i Statstidende og de to bornholmske dagblade den 8. juni 1968.

Under sagens gang har der været forhandlet mellem udvalget på den ene side og ejerne og stenværksinteressenterne på den anden side om en ordning, der kunne tilgodese såvel fredningsinteresser som stembrydningsinteresser, men det er ikke lykkedes at opnå enighed.

Fra nævnets side blev der under første møde den 11. juli 1968 givet de pågældende tilladelse til under sagens gang at fortsætte den påbegyndte stenbrydning i den anlagte bredde på matr. nr. 103 æ og 103 n med respekt af adgangsvejen til Ringegård. I dette møde protesterede iøvrigt de pågældende mod fredningspåstanden, der gør indgreb i stenbrydningsrettigheder.

Der gaves de pågældende, der var repræsenteret ved advokat, LRS C.A. Arnoldus, udsættelse til at udfærdige erstatningspåstand for tilfælde for fredning.

Ved skrivelse af 23. april 1969 til nævnet fremsatte LRS Arnoldus udførligt begrundede erstatningspåstande med dokumentation. I et i denne anledning afholdt møde den 21. maj 1969 foreslog LRS Arnoldus på sine klienters vegne et par forslag til en forligsmæssig ordning. Da udvalgets repræsentant ikke straks kunne tage stilling til disse forslag, blev sagen udsat til direkte forhandling mellem LRS Arnoldus og udvalget.

Først i skrivelse af 9. september 1969 meddelte udvalget nævnet, at man ikke kunne imødekomme forligsforslagene og samme dag havde givet LRS Arnoldus meddelelse herom. Samtidig fremsendtes et modforslag fra udvalget, hvorefter man kunne gå med til at tillade stenbrydning på matr. nr. 103 n og 103 æ i et vist omfang.

I nævnsmødet den 29. oktober 1969 forhandlede der om modforslaget. Der opnåedes ikke enighed om en ordning på selve mødet, hvorfor nævnet fremsatte et kompromisforslag med forespørgsel, om dette kunne tiltrædes af stenværksejerne. Efter begæring af LRS Arnoldus blev sagen udsat til hans mandanters fremsættelse af de endelige påstande.

Udvalgets påstand fremgår af det i sagen fremlagte bilag ag og går i hovedsagen ud på, at ejendommen status quo-fredes, dog at stenbrydning på visse vilkår tillades på matr. nr. 103 æ og 103 n, bortset fra en 20 m bred zone langs nordskellet af matr. nr. 103 æ og sydskellet af matr. nr. 103 n samt en 50 m bred zone langs vestskellet af de nævnte matr. nr. Offentligheden tillades adgang til den uopdyrkede Blåskinsdal og de uopdyrkede områder langs den mod kysten faldende klippe og en uopdyrket klippeløkke vest for Ringegårds bygninger og andre små uopdyrkede områder.

Ejeren, fru Ambrosen, har m.h.t. fredningens omfang principalt fremsat en påstand, hvorefter hun er indforstået med, at hele ejendommen status quo-fredes, dog således at stenbrydning tillades på hele ejendommen, bortset fra et 100 m bredt område regnet fra ejendommens sydskel (langs Blåskinsdalen) og et 100 m bredt område langs kysten, regnet fra havet og et ganske lille område (lomme) i det nordøstlige hjørne af matr. nr. 103 æ, og således at der kun tilstedes offentligheden adgang til et smallere uopdyrket område i Blåskinsdalen og langs kysten (nærmere beskrevet nedenfor), idet påstanden i alt væsentligt indgår i nævnets afgørelse, dog med en udvidelse af kystfredningszonen.

Såfremt denne hendes påstand om fredningens omfang tages til følge, påstår fru Ambrosen sig tillagt en erstatning på 25.000 kr., foruden sagens omkostninger, for indskrænkninger i hendes dispositionsret over ejendommen. Hun har protesteret over for udvalgets påstand om fredningens omfang, og for så vidt denne påstand tages til følge, påstår hun sig tilkendt erstatning for mistet stenbrydningsret, ialt 315.000 kr. og for øvrige indskrænkninger i ejendoms-

retten 80.000 kr.

Det bemærkes, at hun ved en fredningsordning gående ud på totalfredning (status quo-fredning), herunder fuldstændig afskæring af retten til stenbrydning påstår sig tilkendt en erstatning på 100.000 kr. for indskrænkninger i ejendomsretten og 625.000 kr. for mistet stenbrydningsret.

Stenværksejerne Ernst og Niels Munch Petersen har m.h.t. fredningens omfang principalt fremsat en påstand, hvorefter de er indforstået med at hele ejendommen status quo-fredes, dog således, at stenbrydning tillades på hele ejendommen, bortset fra et 100 m fredt område regnet fra ejendommens sydskel (langs Blåskinsdalen) og et 100 m bredt område langs kysten regnet fra havet og et ganske lille område (lomme) i det nordøstlige hjørne på matr. nr. 103 ø og 103 n, og således at der tilstedes offentligheden adgang til et smallere uopdyrket område i Blåskinsdalen og langs kysten (nærmere beskrivelse nedenfor, idet påstanden i alt væsentligt indgår i nævnets afgørelse med en udvidelse af kystfrednings-zonen.

Såfremt denne deres påstand om fredningens omfang tages til følge, påstår de sig tilkendt en erstatning på 50.000 kr. for ulemper ved fredningssagens rejsning og langvarige forløb, foruden sagsomkostninger.

De har protesteret over for udvalgets påstand om indskrænkninger i stenbrydningsretten, og for så vidt denne påstand tages til følge, påstår de sig tilkendt en erstatning på 75.000 kr. for tab ved spildte investeringer og indretning af afrømningsplads m.v., 1.500.000 for indskrænkning af stenbrydningsvirksomhed og 50.000 kr. for ulemper foruden sagsomkostninger.

Det bemærkes, at de ved en fredningsordning gående ud på en totalfredning, herunder fuldstændig afskæring af retten til stenbrydning, påstår sig tilkendt en erstatning på 150.000 kr. for tabet ved investeringer, 2.000.000 kr. for afskæring af stenbrydningsret, 50.000 kr. for ulemper iøvrigt og 70.000 kr. for refusion af udlæg til det finansierende firma foruden sagens omkostninger.

Såvel fru Ambrosen som Ernst og Niels Munch Petersen har derhos fremsat og opgjort flere subsidiære erstatningskrav, alt eftersom stenbrydningsret i større eller mindre omfang indskrænkes ved ordninger, som kan tænkes etableret, og som har været diskuteret under sagen (Under hensyn til nævnets nedenfor omtalte endelige afgørelse, som i det væsentlige følger de principale påstande, findes dog ikke anledning til at referere de nævnte subsidiære).

Som begrundelse for deres krav om udstrækning af stenbrydningsret til hele ejendommen, med de forømtalte undtagelser, har de pågældende - understøttet af en i nævnet den 3. december 1969 mødt repræsentant, IRS Uffe Vilstrup, København, for det forømtalte firma, "LOKOMO A/S", København - særlig anført, at Ernst og Niels Munch Petersen gennem 3 år har forhandlet med LOKOMO om anskaffelse til og opstilling på matr. nr. 103 n og 103 æ af et stenknuseværk af værdi ca. 3 mill. kr. For at dette værk, som køberne ikke kan betale kontant, skal kunne forrente sig, må de pågældende opgive driften af deres førnævnte stenbrud nord for Vang og koncentrere sig om virksomheden på Ringegård, som har nem transportforbindelse til Hasle havn, hvor besejlingsforholdene er gode.

Produktionen må derfor omfatte hele ejendommen (med

fornævnte undtagelser) og LOKOMO må sikres mulighed for udnyttelsen af hele denne. Produktionen skal angå ikke blot kantsten og lg., men også skærver, både fra selve grunden og fra kantstensaffaldet, og skærvematerialet skal være ensartet.

LOKOMO har angivet at have afgivet tilbud i 1967 og 1968 og atter i 1969 og i den anledning foretaget undersøgelser på stedet og udført et meget betydeligt beregningsarbejde, reserveret maskiner og produktionsplads og afholdt omkostninger for 70.-80.000 kr.

Fru Ambrosen har som udgangspunkt for beregning af tab af mistet stembrydningsret anført (henvisende til foran omtalte stembrydningskontrakt):

Ejeren har ret til følgende årlige afgifter af producerede kantsten m.v.:

Kantsten	10 øre pr. lb.m.
brosten	10 øre pr. m ²
stenmcl, skærver og ros, derunder schütt- steine	10 øre pr. ton

Ernst og Niels Munch Petersen anslår, at der i stenværket i de kommende 20 år vil blive produceret mindst følgende mængder sten pr. år:

- 150.000 tons skærver eller maskinkløvede schüttsteine
- 70.000 løbende meter kantsten
- 1.000 m² brosten
- 50.000 tons håndkløvede schüttsteine.

I den pågældende periode på 20 år ville ejeren derefter have oppebåret følgende ydelser:

Eengangsafgift kr. 500 for hvert 5.år eller i 20 år	2.000.00 kr.
150.000 tons skærver eller maskinkløvede schüttsteine à 10 øre eller i 20 år	300.000.00 -
70.000 lb.m. kantsten à 10 øre eller i 20 år	140.000.00 -
1.000 m ² brosten à 10 øre eller i 20 år	2.000.00 -
50.000 tons håndkløvede schüttsteine à 10 øre eller i 20 år	100.000.00 -

De pågældende ydelser vedrører kun produktionen i det brud E. og N. Munch Petersen har påbegyndt, men derudover er der i området nord for ejendommens bygninger udstrakte forekomster af granit, der er af endog bedre kvalitet end i det pågældende brud, således at der der er mulighed for en produktion af mindst samme størrelse som i det foranførte brud.

Stenværksejerne Ernst og Niels Munch Petersen har som udgangspunkt og til vejledning for ansættelse af deres erstatningskrav vedrørende mistet stembrydningsret angivet følgende tal vedrørende produktionsmulighederne på ejendommer.

(Kvantum og værdi):

Skærver eller maskinkløvede schüttsteine

150.000 tons pr. år à 1. kr. eller i 20 år 3.000.000.00 kr.

Håndkløvede schüttsteine

50.000 tons pr.år à 2.kr. eller i 20 år 2.000.000.00--

Kantsten

70.000 løbende m pr.år à 2.kr. eller i 20 år 2.800.000.00 -

Brosten

1.000 m² pr.år à 1.kr. eller i 20 år 20.000.00 -

Erstatningskravet vedrørende forgæves investering i

tilfælde af fuldstændig afskæring fra stenbrydning på ejendommen er opgjort således:

1. matr. nr. 11 k og 12 z, Rutsker sogn
(fornævnte afrønningsplads)
Såfremt stenbrydningen må ophøre, er de ovennævnte parceller, hvor stenbruddet nu er placeret, og hvortil der er anlagt vej, uden værdi. Der kræves godtgjort parcellernes værdi i dag med 2.000.00 kr.
Parcellerne er købt i 1960 for henholdsvis kr. 500,- og kr. 1.000.-
Udgifter til sagfører og landinspektør har andraget 3.000.00 -
Ialt 5.000.00 kr.
2. Vejret over matr. nr. 11 a Rutsker
(til afrønningspladsen)
Vejretten er betalt med 1.200.00 kr.
Udgifter til sagfører og landinspektør har andraget 3.800.00 kr.
Ialt 5.000.00 kr.
3. Tilplantning af matr. nr. 12 z, Rutsker sogn
Parcellen er undergivet fredsskovspligt, og der er pligt til at genoprette skovbeplantning, når brugen er ophørt. Omkostningerne erstattes til sin tid efter regning.
4. Oprettelse af kontrakt med fru Rigmor Ambrosen
Omkostninger ved oprettelse af kontrakt til ret af stenbrydning har andraget ca. 2.000.00 kr.
5. Vejanlæg 20.000.00 kr.
6. Planering af matr. nr. 11 k og 12 z, Rutsker sogn. 20.000.00 kr.
7. Etablering af det bestående stenbrud 75.000.00 kr.
8. Eget arbejde 23.000.00 kr.

Omkostningerne under pkt. 5-8 kan ikke dokumenteres, idet etableringen af stenbruddet og vejanlægget mv. har fundet sted over et tidsrum på ca. 5 år, således at der på

de dage, da produktionen i øvrige anlæg ikke fuldt ud har udnyttet arbejdernes og maskinernes kapacitet, er anvendt overskydende arbejdere og maskiner til det pågældende arbejde.

Til støtte for deres påstande har ejer og stenværksinteressenterne henvist til, at den ovennævnte aktieselskab Vang Granit tilhørende ejendom, af areal ialt 304054 m² (altså mindre) for nylig er erhvervet af selskabet for en købesum af 1.200.000 kr., hvorhos der skal erlægges en afgift à 65 øre pr. udskibet ton granitskærver af de første 2.769.231 tons, er undergivet en lignende fredningsordning, som vil fremkomme vedrørende Ringegård, såfremt deres principale påstand tages til følge, samt til, at de kalkulerede tal vedrørende mistet stembrydningsret og afgifter til ejeren alene er baseret på en periode af 20 år, uanset at granitforekomsterne må antages at være så omfattende, at stembrydning vil kunne finde sted over en betydelig længere årrække. Endelig hævdes granitarealerne nord for matr. nr. 103 ak at være af særlig god kvalitet.

Rutsker sogneråd har under sagen indstillet, at fredning etableres uden indgreb i stenbrudsinteresser.

Danmarks Naturfredningsforening har været indvarslet til nævnets første møde, men kun ladet give møde den 3. december 1969 og ikke nedlagt nogen påstand, men henvist til udvalgets.

Den heromhandlede ejendoms grundværdi udgør for matr. nr. 103 bb, 103 bc, pr. 1/8 1965 2.400,- kr. og for resten af ejendommen pr. 1/8 1967 kr. 41.400,-.

Bornholms amtsråd har i en i sagen fremlagt skrivelse af 28. juni 1968 til nævnet udtalt, at:

"Behovet for nye helårsboliger i Rutsker kommune efter amtsrådets opfattelse er ganske ringe og i fornødent omfang bør imødekommes ved udbygning af de bestående samlede helårsbebyggelser i Rutsker kirkeby og Vang fiskerleje.

For såvidt angår muligheden for opførelse af sommerhuse på Ringegårds jorder, kan det ikke påregnes, at amtsrådet vil medvirke til sådant byggeri, idet de allerede udlagte sommerhusområder i det nærliggende Vang fiskerleje endnu langt fra er udbygget, men tillige fordi de heromhandlede arealer blandt andet som følge af jordbundsforhold, der vil vanskeliggøre forsvarlig afvanding, må anses for mindre egnede for bebyggelse overhovedet".

Det er iøvrigt under sagen oplyst, at boligministeriet har sluttet sig til amtsrådets standpunkt (bilag V).

En væsentlig del af ejendommen er (som det fremgår af sagens bilag E) 300 m zone i henhold til naturfredningslovens (1961) § 25, stk. 2 (så længe vedkommende skov eksisterer) og den er underkastet samme lovs bestemmelser i § 25 stk. 1.

Skovholmene på matr. nr. 103 o, 103 k i Blåskinsdalen og matr. nr. e., 103 æ, 103 n anses efter det oplyste som fredskov, men landbrugsministeriet må ved tilladelsen til afrømningspladsen i 1960 til brug for stenbrydning på 103 æ, 103 n antages at have tilladt sådan brydning.

Nævnet må fastslå, at området i sig selv som helhed på grund af dets beliggenhed, ejendommelighed og skønhed, som typisk nordvestbornholmsk kystlandskab, er af væsentlig betydning for almenheden og fredningsværdigt jvf. lovbe-

kendtgørelse 1961 § 1.

Det må dog tillige fremhæves, at der p.gr.a. den let tilgængelige granitforekomst i undergrunden til ejendommen knytter sig en - især for den industrifattige landsdel Bornholm - betydelig erhvervsmæssig interesse i muligheden for stenbrydning.

For på passende måde at tilgodese de fredningsmæssige og de nævnte almindelige erhvervsmæssige hensyn, har nævnet vedtaget i lighed med, hvad der er sket på den oftnævnte A/S Vang Granit tilhørende ejendom - at undergive ejendommen følgende ordning:

A. Fredningens omfang.

1. De på vedhæftede plan med grønne og gule farver viste områder, af hvilke de med kysten parallelle randzoner landværts er begrænset af en linie, som skal anses at falde sammen med den i naturfredningsloven af 1969 § 46 definerede byggelinie, fredes således, at ændringer i den bestående tilstand, bebyggelse, hvortil medregnes skure, kiosker, lysthuse, til beboelse benyttede køretøjer og lg., etablering af el- og telefonmaster og erhvervsmæssig udnyttelse, herunder stenbrydning, bortset fra vedligeholdelse af skovdrift, må ikke finde sted.

På de grønne områder skal opstilling af kreaturhegn være tilladt.

Teltslagning og camping forbydes.

Nævnte bestemmelser skal ikke være til hinder for at fortsætte den land- og havebrugsmæssige udnyttelse, som for tiden finder sted på en del af de grønne områder.

2. På de gult farvede områder skal det være offentligheden tilladt frit at færdes til fods og at opholde sig på area-

let. Anbringelse af hegn og anden afspærring er ikke tilladt, dog at området kan afgrænses med kreaturhegn. Sikkerhedshegn må opstilles.

På det offentligt tilgængelige areal forbydes brug af ild af enhver art og jagtret må kun udøves i tiden fra 1. oktober - 1. april og kun således, at udøvelsen ikke er til fare eller gene for andre.

De påtaleberettigede fredningsmyndigheder kan uden udgift for ejeren lade foretage rydning af kratbevoksning på det offentligt tilgængelige areal.

3. Den del af ejendommen, der på vedhæftede kort er vist med sort-grå skravering, skal være fredet på samme måde som det med grøn farve viste område, men her tillades dog stenbrydning og stensprængning.

Ved stenbrudsvirksomheden skal iøvrigt følgende forpligtelser overholdes:

a) Brydningen skal finde sted successivt fra matr. nr. 103 n og 103 æ's østskel.

b) Endelige brudflader og brudflader ved brydningsområdets grænselinier skal aftrappes med plateauer med mindst 3 meters bredde og med brudvægge med højst 30 meters højde.

c) Afrømnings- og affaldsprodukter fra stenbrydningen skal placeres således, at området holdes i en efter fredningsnævnets bedømmelse sømmelig stand. I tvivlstilfælde skal egnede pladser udpeges i samråd med fredningsnævnet. Slørende beplantning skal foretages, eventuelt efter fredningsnævnets anvisning.

d) De for driften af stenbruddet nødvendige bygninger, skure og maskinanlæg m.v. og driftsmateriel skal placeres så skånsomt som muligt af hensyn til områdets naturværdier.

Placering af driftsanlæg, der ikke er af rent midlertidig karakter, kan kun ske efter fredningsnævnets godkendelse af tegninger, der skal vise anlæggets udformning i detaljer.

e) Tydelig og anskuelig skiltning om et dagligt tidspunkt for større sprængninger, f.eks. ved middagstid, og om eventuelle fareområder ved sprængninger skal foretages på fremtrædende steder og på steder, der jævnligt befærdes af offentligheden.

4. Ved endeligt ophør af stenbrudsvirksomhed forpligter ejeren, eller såfremt brydningsretten er udlejet eller bortforpagtet da den berettigede, sig til umiddelbart at forlange regulering af stenbrudsarealet, herunder fjernelse af driftsbygninger og lignende materiel og bortsprængning af eventuelt skæmmende stenpartier, samt til at foretage beplantning, alt efter forhandling med fredningsnævnet og efter dets eventuelle høring hos Københavns mineralogisk geologiske institut og museum og Danmarks geologiske undersøgelser.

Det under pkt. 3 omhandlede areal, som har været underkastet stenbrydning kan herefter åbnes for offentligheden efter nævnets bestemmelse.

5. Hvad angår det på vedhæftede kort angivne ufarvede og ikke skraverede område omkring Ringegårds bygninger, gælder de samme bestemmelser som for det sortgrå skraverede område, dog at disse ikke skal være til hinder for genopbygning, ombygning og mindre udbygning af bestående landbrugsbygninger og opførelse af en villa som nyt stuehus og ændring af de nuværende bygninger til pensionatsformål, alt efter tegninger godkendt af fredningsnævnet.

B. Vej og stianlæg.

Det skal være offentligheden tilladt frit at færdes

til fods på den over ejendommen førende kørevej (Adgangsvejen til Ringegård som vist på vedhæftede kort). Der tages ikke stilling til spørgsmålet om offentlighedens eller privates eventuelt videregående færdselsret på nævnte vej (eller på den del af den, som ikke er beliggende på ejendommen).

Den såkaldte "redningssti" fører på kystklippen over ejendommen, og ved deklARATION, lyst den 10/5 1915, på denne og ved lignende servitutpålæg på De Danske Granitbruds ejendom (enklave) og ejendommen mellem Jons Kapel og Vang, er der sikret almenheden og redningsvæsenet passage til fods ad denne sti og dermed til det gule område langs kysten, fra offentlig vej i nord og syd. De pågældende rettigheder skal opretholdes.

Uden udgift for ejeren skal der kunne anlægges en offentlig tilgængelig fodsti fra redningsstien langs Blåskinsdalens nordside (nærmest følgende nordkanten af det her afsatte gule område).

C. Erstatning

Den ejeren (fru Ambrosen) tilkommende erstatning for de foran omtalte indskrænkninger i ejendomsretten (ulempe og forringelse af salgsværdi samt omkostninger til advokatbi-stand m.m.) skønnes, særligt henset til det oplyste om den - bortset fra fredningen - begrænsede mulighed for bebyggelse og til, at stenbrydningsretten bevares i vidt omfang, at burde bestemmes til 35.000 kr., inklusive sagsomkostninger.

I tilfælde, hvor nævnet, som foran anført, på grund af stenbrydningsrettens endelige ophør, træffer bestemmelser om åbning for offentligheden af det pågældende område, skal spørgsmålet om erstatning for eventuelt tab herved tages op til påkendelse af nævnet.

Under hensyn til den, efter det foran bestemte, i vidt omfang indrømmede stenbrydningsret for Ernst og Niels Munch Petersen, findes der for deres vedkommende at blive tale om erstatning, som angår ulemperne og tab ved den forstyrrelse, som fredningssagens rejsning må antages at have forvoldt med hensyn til deres adgang til at disponere og planlægge i deres stenbrudsvirksomhed, og fornævnte fra deres påstand afvigende bestemmelse af kystfredningszonen.

Erstatningen skønnes at burde fastsættes til 65.000 kr. inclusive sagsomkostninger.

Under hensyn til, at fredningen intet indgreb gør i ejendommens hidtidige drift og benyttelse, og panthavernes sikkerhed som følge heraf ikke forringes, vil de tilkendte erstatninger være at udbetale til ejeren og Ernst og Niels Munch Petersen.

Påtaleretten efter denne fredningskendelse tilkommer fredningsplanudvalget for Bornholms amt og fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds.

Konklusionen er sålydende:

Den foran omhandlede ejendom, matr. nr. 103 b, 103 i, 103 k, 103 l, 103 n, 103 p, 103 q, 103 æ, 103 ai, 103 bb, 103 bc, Rutsker sogn undergives fredning i det foran beskrevne og på vedhæftede kort (plan) angivne omfang på fornævnte vilkår.

Der tilkendes fru Rigmor Ambrosen, Ringegård, som ejer af nævnte ejendom i erstatning 35.000 kr. og stenværks-ejer Ernst Petersen og fabrikant Niels Munch Petersen, begge af Hasle, som interessentskab i erstatning 65.000 kr.

Erstatningsbeløbene ialt 100.000 kr. forrentes år-

ligt med 1 % over den af Danmarks Nationalbank fastsatte gældende diskonto til datoen for udbetalingen og udredes med $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af Bornholms amtsfond og de i Bornholms amtsråds-kreds beliggende købstadkommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling."

Kendelsen er forelagt Overfredningsnævnet i medfør af § 19, stk. 3, i lovebekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961 og indanket såvel af ejeren, gårdejer fru Rigmor Ambrosen, som af brugerne, stenværksejer Ernst Petersen og fabrikant Niels Munch Petersen, med påstand om udvidet ret til stembrydning eller større erstatning samt for brugernes vedkommende tillige erstatning i medfør af lovens § 10, stk. 1, for forsinkelse med påbegyndt stembrydning. Endelig er påstået tilkendt sagsomkostninger for så vidt angår både ejer og bruger.

Overfredningsnævnet har den 5. maj 1970 besigtiget arealerne og forhandlet med de ankende samt med repræsentanter for fredningsplanudvalget, Bornholms amtsråd, Hasle kommune, fredningsnævnet, Danmarks geologiske undersøgelse, Statens tilsyn med de private skove på Bornholm samt Danmarks Naturfredningsforening.

Under besigtigelsen tilbød stenværksejer Ernst Petersen og ejeren at friholde de to østlige hjørnearealer af det østlige område, matr. nr. 103 æ og 103 n for stembrydning uden erstatning, hvilket tilbud modtoges. Vedrørende arealerne langs kysten fremhævede navnlig repræsentanten for Danmarks geologiske undersøgelse, at en grænse for brydning fastsat til 100 m enten fra kysten eller fra kanten

af den blottede klippe, således som man tidligere under sagen har været inde på, vil være vilkårlig i forhold til landskabet, da "kronen" gennem landskabet forløber længere mod øst end begge disse linier.

Under forhandlingerne var der enighed mellem de fremmødte om at tillade brydning på 103 æ og 103 n bortset fra de to hjørneområder, dog at Danmarks Naturfredningsforenings repræsentant gerne så større dele af Ringedalens vestside beskyttet. Hasle kommunes repræsentant fremhævede, at kommunen var imod fredning, da man manglede arbejdspladser. Amtsrådet og fredningsplanudvalgets repræsentanter henstillede i tilfælde af fredning 9/10 af udgifterne afholdt af staten. På forespørgsel, om de enkelte områder - udover matr. nr. 103 æ og 103 n - kunne prioriteres med hensyn til deres betydning som brydningsområder, svarede stenværksejerne, at brydning på 103 æ og 103 n måtte kombineres med brydning på arealerne nord og vest for Ringegård, men at man relativt bedst kunne undvære arealerne syd for "Klondyke" (det gamle stenbrud).

Overfredningsnævnet tilkendegav herefter, at man - udfra de fra Danmarks geologiske undersøgelses side tilkendegivne synspunkter, af hensyn til forbindelsen sydpå til Jons kapel samt efter det om prioriteringen anførte - agtede at frede arealet syd for "Klondyke" mod stenbrydning. Med hensyn til matr. nr. 103 i ville man udskyde spørgsmålet, indtil størrelsen af erstatningsbeløbet efter alternativ taksation med og uden matr. nr. 103 i forelå - idet man i det hele taget fandt, at erstatningsspørgsmålet burde afgøres ved taksation. På matr. nr. 103 æ og 103 n kunne brydes med respekt af hjørnearealerne og på arealerne nord for

103 i indtil en nærmere fastsat linie ca. 100 m fra havstokken. Linien er senere blevet fastsat efter et besøg på stedet, således som vist på det nærværende kendelse vedhæftede kort nr. Bo 109. Man ville endvidere frafalde det i kendelsen stillede krav om successiv brydning. Spørgsmålet om forsinkelseserstatning, herunder vedrørende brugernes forhold til A/S Lokomo, samt om omkostninger, ville Overfredningsnævnet tage stilling til efter endt taksation.

Taksationskommissionen vedrørende naturfredning har ved kendelse af 14. juni 1971, fremsendt til Overfredningsnævnet den 20. juli 1971, fastsat erstatningerne således:

A. Ejeren, fru Rigmor Ambrosen.

1. For af fredningende følgende ulemper og bortset fra mistet adgang til stembrydning	20.000 kr.
2. For mistet adgang til stembrydning på de sydlige arealer	40.000 kr.
3. For mistet adgang til stembrydning på matr. nr. 103 <u>i</u>	20.000 kr.

B. Stenværksinteressenterne Ernst Petersen og Niels Munch Petersen.

Vedrørende disse udtaler kommissionen:

1. Med adgang til brydning på matr. nr. 103 i.

"Efter det foran anførte, hvorefter stembrydning uhindret af fredningen vil kunne finde sted i en betydelig årrække, og hvorefter stenværksinteressenterne iøvrigt vil have mulighed for at sikre sig erstatningsarealer, omend muligvis mod et noget højere vederlag end aftalt med ejeren af nærværende ejendom, findes fuld erstatning til interessenterne

for ulemper og ekstraudgifter som følge af fredningen i det højeste at udgøre og således at burde fastsættes til 20.000 kr.

Det bemærkes herved yderligere, at der - under hensyn til de betydelige muligheder, der fortsat består for brydning - intet grundlag findes for at yde erstatning for foretagne investeringer - særligt i vejanlæg til matr. nr. 103 æ og n, og at Overfredningsnævnet efter det ovenfor anførte vil afgøre spørgsmålet om forsinkelseserstatning, hvilket i givet fald må omfatte stillingtagen til et eventuelt, men efter det oplyste i hvert fald ikke endnu fremsat, regreskrav fra Lokomo A/S."

2. Vedrørende forbud mod brydning på 103 i udtaler kommissionen:

"Idet særligt bemærkes, at fredning med forbud mod stenbrydning af matr. nr. 103 i ikke uvæsentligt må antages at være til ulempe for stenværksinteressenterne, hvis brydning om en årrække skal påbegyndes på de nordlige arealer efter ophør af brydning på matr. nr. 103 æ og n, jfr. det i så henseende af interessenterne anførte, der er refereret ovenfor, taksationskommissionens kendelse side 14, findes erstatningen til stenværksinteressenterne under den her gældende forudsætning at burde forhøjes med 30.000 kr."

Overfredningsnævnet har herefter besluttet også at frede matr. nr. 103 i mod brydning.

De trufne fredningsbeslutninger går herefter ud på følgende:

I. Fredningens omfang.

Fredningen omfatter hele ejendommen "Ringegård", ialt ca. 33.6 ha.

II. Fredningebestemmelsernes indhold.

Ud over de i fredningsnævnets kendelse for stenbrydning friholdte arealer friholdes ifølge foranstående hele matr. nr. 103 k, 103 l, 103 b, 103 ai, 103 i samt de 2 østlige hjørnearealer af matr. nr. 103 æ og 103 n for stenbrydning. På matr. nr. 103 p, 103 q, 103 bb og 103 bc tillades stenbrydning derimod i videre omfang end ifølge samme kendelse. Fredningsplanudvalget for Bornholm har herefter udfærdiget et nyt kortbilag med ændrede signaturer for de forskellige kategorier af fredede arealer.

De pag. 15-18 under A og B nævnte fredningsbestemmelser får herefter følgende indhold: jfr. det vedhæftede kort nr. Bc 109.

1. a. De på kortet med lodret skravering viste arealer fredes, således at ændringer i den bestående tilstand, bebyggelse, hvortil medregnes skure, kiosker, lysthuse og lignende, etablering af el- og telefonmaster, teltslagning og camping, erhvervsmæssig udnyttelse, herunder stenbrydning, bortset fra vedligeholdelse af skovdrift, ikke må finde sted.

b. Bestemmelsen hindrer ikke fortsættelse af den land- og havebrugsmæssige udnyttelse, der for tiden finder sted på en del af arealet, ligesom opstilling af kreaturhegn er tilladt.

c. Fredningen åbner ikke arealerne for offentlig adgang og ophold. Det tillades dog offentligheden at færdes til fods på den over ejendommen førende kørevej (adgangsvejen til Ringegård).

2. For de på kortet med krydsskravering viste arealer gælder de ovenfor under punkt 1 a) nævnte fredningsbestemmelser.

Anbringelse af hegn og anden afspærring er ikke tilladt, dog at området kan afgrænses med kreaturhegn, og sikkerhedshegn må opstilles.

Offentlig færdsel til fods og ret til ophold er tilladt.

På det offentligt tilgængelige areal er brug af ild af enhver art forbudt. Jagtret må kun udøves i tiden fra 1. oktober - 1. april og kun således, at denne ikke er til fare eller gene for andre.

De påtaleberettigede fredningsmyndigheder kan uden udgift for ejeren lade foretage rydning af kratbevoksning på dette areal.

3. For de på kortet med skrå skravering viste arealer gælder de ovenfor under punkt 1 a-b-c nævnte fredningsbestemmelser, med undtagelse af, at stenbrydning og -sprængning ikke er forbudt, men tilladt på følgende vilkår b-e, idet bemærkes, at fredningsnævnets punkt a vedrørende successiv brydning er bortfaldet.

b. Endelige brudflader og brudflader ved brydningsområdets grænselinier skal aftrappes med plateauer med mindst 3 meters bredde og med brudvægge med højst 30 meters højde.

c. Afrømnings- og affaldsprodukter fra stenbrydningen skal placeres således, at området holdes i en efter fredningsnævnets bedømmelse sømmelig stand. I tvivlstilfælde skal egnede pladser udpeges i samråd med fredningsnævnet.

Slørende beplantning skal kunne kræves af fredningsnævnet.

d. De for driften af stenbruddet nødvendige bygninger, skure og maskinanlæg m.v. og driftsmateriel skal placeres så skånsomt som muligt af hensyn til områdets naturværdier. Placering af driftsanlæg, der ikke er af rent midlertidig karakter, kan kun ske efter fredningsnævnets godkendelse af tegninger, der skal vise anlæggets udformning i detaljer.

e. Tydelig og anskuelig skiltning om et dagligt tidspunkt for større sprængninger, f.eks. ved middagstid, og om eventuelle fareområder ved sprængninger skal foretages på fremtrædende steder, og på steder, der jævnligt befærdes af offentligheden.

Det skal være tilladt lejlighedsvis under brydningen at køre langs brydningsgrænsen på matr. nr. 103 i, 103 p, 103 q og 103 bb.

Ved endeligt ophør af stenbrudsvirksomhed forpligter ejeren, eller såfremt brydningsretten er udlejet eller bortforpagtet, da de berettigede, sig til umiddelbart at foretage regulering af stenbrudsarealet, herunder fjernelse af driftsbygninger og lignende materiel og bortsprængning af eventuelt skæmmende stenpartier, samt til eventuelt at foretage beplantning, alt efter forhandling med fredningsnævnet og efter dettes eventuelle høring hos Københavns mineralogisk geologiske institut og museum og Danmarks geologiske undersøgelse.

Efter ophør af stenbrydningsvirksomhed og regulering kan arealerne herefter åbnes for offentligheden efter fredningsnævnets bestemmelse.

4. Hvad angår det på vedhæftede kort med vandret skravering viste område omkring Ringegårds bygninger, gælder de samme

bestemmelser som for det under punkt 1 a-b-c nævnte område, dog at disse ikke skal være til hinder for genopbygning, ombygning og mindre udbygning af bestående landbrugsbygninger og opførelse af en villa som nyt stuehus og ændring af de nuværende bygninger til pensionatsformål, alt efter tegninger godkendt af fredningsnævnet.

Den såkaldte "redningssti" fører på kystklippen over ejendommen, og ved deklaration, lyst den 10. maj 1915, på denne og ved lignende servitutpålæg på De Danske Granitbruds ejendom ("Klondyke") og ejendommen mellem Jons Kapel og Vang, er der sikret almenheden og redningsvæsenet passage til fods ad denne sti og dermed til det krydsskraverede område langs kysten, fra offentlig vej i nord og syd. De pågældende rettigheder skal opretholdes.

Uden udgift for ejeren skal der kunne anlægges en offentlig tilgængelig fodsti fra redningsstien langs Blåskinsdalens nordside (nærmest følgende nordkanten af det krydsskraverede område).

III. Erstatning.

A. Der tillægges ejeren, fru Rigmor Ambrosen, i erstatning 80.000 kr. med renter 10 % p.a. fra den 15. december 1969 til udbetalingsdagen.

B. Der tillægges brugerne, stenværksinteressenterne Ernst Petersen og Niels Munch Petersen 50.000 kr., med renter 10 % p.a. fra den 15. december 1969 til udbetalingsdagen.

C. Om det af brugerne fremsatte krav på erstatning for forsinkelse bemærkes:

1. Allerede fordi der intet nærmere er oplyst om noget frem-

sat krav fra A/S Lokomo, efter at brugerne - som oplyst i Taksationskommissionens kendelse - har anskaffet et brugt knuseværk fra en anden sælger, foreligger vedrørende dette forhold intet spørgsmål for Overfredningsnævnet at tage stilling til.

2. Heller ikke iøvrigt findes det dokumenteret, at der som følge af fredningssagens rejsning og den tvivl, der har været om dens udfald, navnlig for så vidt angår arealerne nord og syd for "Klondyke", hvor sagsrejsningen medførte opsættende virkning, er påført brugerne tab, som vil være at erstatte i medfør af § 10, 1, i lovbekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961.

D. I advokatomkostninger tillægges der ejeren og brugerne hver 1500 kr., hvilke beløb ikke forrentes.

E. Overfredningsnævnet har i henhold til § 17, stk. 2, i lovbekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961 vedtaget, at statskassen skal udrede 9/10 af erstatningsudgiften.

Et kort, nr. Bo 109, visende de fredede arealer, ialt 33,6 ha, er vedhæftet nærværende kendelse.

T H I B E S T E M M E S :

Den af fredningsnævnet for Bornholms amt den 15. december 1969 afsagte kendelse vedrørende fredning af ejendommen "Ringegård", matr. nr. 103 b, 103 i, 103 k, 103 l, 103 n, 103 æ, 103 p, 103 q, 103 ai, 103 bb, 103 bc, Rutsker sogn, i Hasle kommune, stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

I erstatning tillægges:

Fru Rigmor Ambrosen, "Ringegård"
v/landsretssagfører C.A.Arnoldus,
Krystalgade 1, 3700 Rønne, ifølge
fuldmagt 80.000 kr.

Stenværksinteressenterne Ernst Peter-
sen og Niels Munch Petersen, Hasle,
v/samme, ifølge fuldmagt 50.000 kr.

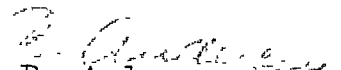
ialt 130.000 kr.,

der forrentes med 10 % p.a. fra den 15. december 1969 til
udbetalingsdagen. Ovennævnte beløb + renter er ifølge med-
delelse fra Bornholms amtsstue udbetalt d. 3. september
1971.

Endvidere udbetales hver af ovennævnte 1500 kr. i
omkostninger, ialt 3000 kr., der ikke forrentes.

Af de samlede udgifter incl. renter udredes 9/10
af statskassen og 1/10 af Bornholms amtsfond.

Udskriftens rigtighed bekræftes

B. Andersen

FREDNINGSNÆVNET >

Mtr. nr., ejerlav, sogn:
(i København kvarter)
eller (i de sønderjydske lands-
dele) bd. og bl. i tingbogen,
art. nr., ejerlav, sogn.

Stempel: kr. øre

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkontoret)

REG. NR. ~~5289~~

Købers }
Kreditors } bopæl:

15/
12-69

M 5032

Anmelder:

Gade og hus nr.:

Fredningsnævnet for Born-
holms amts fredningskreds.

U D S K R I F T

A F

FREDNINGSNÆVNETS FORHANDLINGSPROTOKOL.

År 1969, den 15. december afsagde fredningsnævnet følgende

K E N D E L S E

i sagen nr. 18/1968 om fredning af Ringegård i Rutsker:

Ved skrivelse af 2. februar 1968 har fredningsplanudvalget for Bornholms amt indstillet til nævnet, at der rejses fredningssag vedrørende ejendommen "Ringegård", matr.nr. 103 b, 103 i, 103 k, 103 l, 103 n, 103 p, 103 q, 103 æ, 103 ai, 103 bb, 103 bc, Rutsker sogn, til sikring af de særlige fredningsværdier, som ejendommen ifølge udvalgets opfattelse repræsenterer og af offentlighedens adgang til skovbevoksede og uopdyrkede arealer på ejendommen.

Ejendommen, hvis størrelse er 33,6108 ha. og som, med undtagelse af de mindre parceller 103 bb og 103 bc, er noteret som landbrugsejendom, er beliggende langs Nordbornholms vestkyst ca. 1 km syd for fiskerlejet Vang og ca. 300 m nord for det kendte kystklippeparti "Jons kapel". Den vestligste del af ejendommen mod kysten udgør et højtliggende granitplateau, St. Ringebakke. Mod øst omfatter ejendommen en mindre del af det sydligste parti af sprækkedalen "Ringedal" og mod syd i det væsentlige en del af en bækdal, "Blåskinsdalen".

Justitsministeriets genpartipapir
køder
skadesbreve, kvitteringer til udslettelse og andre
påtegninger m. m. (vedr. fast ejendom).

Fra det højeste parti af ejendommen er der vid udsigt over havet og kystpartierne i nord og syd, bl.a. til slotsklippen med Hammershus' ruiner.

Den vestligste ca. 50 m brede rand af kystklippen mod Østersøen hører ikke til ejendommen, men er et umatrikuleret areal, der må formodes at tilhøre staten.

Et midt i den her omhandlede ejendom mod kystklippen grænsende areal, matr. nr. 103 ak, 103 h, 103 ah og 103 ag tilhører ikke ejeren af den her omhandlede ejendom, fru Wigmor Ambrosen, men A/S De Danske Granitbrud, og omfattes ikke af denne fredningssag, men må efter ikrafttrædelse af den nye naturfredningslov nr. 314 af 18. juni 1969 anses undergivet den i denne lovs § 46 omhandlede fredning, jvf. reglerne i samme lovs § 56.

Det førnævnte kystklippeparti, Jons kapel, er fra ældre tid fredet ved særlig overenskomst, lyst den 20. marts 1907.

Vedrørende den umiddelbart nord for Ringegård beliggende ejendom, som nu ifølge skøde, lyst den 31. marts 1969 på matr. nr. 13 i, 103 o, 103 r, 103 s, 103 ø, 103 aa, 103 ab, 103 ac, 103 ae, 103 aq, Rutsker sogn, tilhører A/S Vang Granit, bemærkes at denne ejendom ved deklaration, lyst den 11. september 1969, mellem dette selskab, fredningsplanudvalget for Bornholms amt og fredningsnævnet er underkastet en vederlagsfri, af Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet tiltrådt, fredningsordning, som efter sit væsentlige indhold går ud på, at kystområderne inden for den i naturfredningslov nr. 314 af 18. juni 1969 § 46 omhandlede kystbygge-
linie, samt et østligt område ved Ringedal og et mindre, smalt område grænsende til matr. nr. 103 æ af Ringegård er totalfredet (også mod stenbrydning) mens resten af ejendommen er fredet mod bebyggelse m.m., men således at der gives ejerne ret til stenbrydning.

Mtr. nr., ejerlav, sogn:
(i København kvarter)
eller (i de sønderjydske lands-
dele) bd. og bl. i tingbogen,
art. nr., ejerlav, sogn.

Stempel: kr. øre

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkantorei)

Købers } bopæl:
Kreditors }

Gade og hus nr.:

Anmelder:

Yderligere er Ringedals-områderne øst og syd for A/3 Vang Granits ejendom og det højt liggende klippeplateau omkring "Tuleborg" underkastet totalfredning ifølge ældre ordninger.

Ved særlig deklaration, lyst den 13. oktober 1960, er der på et lille fredskovsareal på matr. nr. 12 z, Rutsker, tilladt indretning af en afrømningsplads (også på matr. nr. 11 k) for stenbrydning mod ved stenbrydningens ophør at tilplante arealet. Dette er beliggende umiddelbart op til østsiden af Ringegårds matr. nr. 103 n og 103 æ.

Ved vestsiden af disse matr. nre. på faldet mod Ringedalen er der for flere år siden påbegyndt stenbrydning. Ligeledes er der på A/3 Vang Granits ejendom, matr. nr. 103 r, nord for Ringegård, gennem en længere årrække foretaget stadig igangværendestenbrydning i meget betydelig grad. I det hele taget er terrainet på Ringedalens vestskråning og på De Danske Granitbruds enklave, præget af ældre, nu ophørt stenbrydning af noget mindre format. Det fremgår af det anførte, at hele det omtalte område gennem flere år har været genstand for både fredningsbestemmelser og erhvervsmæssig stenbrydning.

Ringegård tilhører, ifølge skøde, lyst den 8. december 1958, fru Rigmor Ambrosen. Ved en overenskomst, der er tinglyst den 3. august 1965, har fru Ambrosen overdraget retten til stenbrydning på ejendommen og til der at træffe de i anledning af stenbrydning fornødne foranstaltninger til fabrikant Niels Munch Petersen, Hasle, samt retten til at benytte de over ejendommen førende veje til offentlig vej.

Aftalen mellem parterne blev indgået allerede i 1960 og vedrørte tidsrummet 1/4 1961 til 1/4 1966, og den foran nævn-

Justitsministeriets genpartipapir skøder
skadeløsbreve, kvitteringer til udslettelse og andre
påtegninger m. m. (vedr. fast ejendom).

te tinglyste overenskomst blev oprettet i juli 1965 til afløsning af den tidligere mundtlige aftale.

Ifølge overenskomstens indhold har fabrikant Niels Munch Petersen ved udløbet af ovennævnte periode ret til at forlange overenskomsten fornyet på uændrede vilkår for en ny 5 årig periode, og dette gælder ligeledes hver gang en 5 årig periode er udløbet, idet der ved hver fornyelse udover de aftalte produktionsafgifter skal erlægges en eengangsafgift på kr. 500,-.

Ved overenskomstens udløb den 1/4 1966 har fabrikant Niels Munch Petersen benyttet sin ret til at forlange overenskomsten fornyet på uændrede vilkår for en ny 5 årig periode, altså indtil den 1/4 1971. Fornyelsen af overenskomsten er ikke tinglyst på ejendommen.

Ifølge overenskomsten er det aftalt, at ejeren skal have følgende afgifter af produktionen i stenbruddet:

kantsten 10 øre pr. løbende m.

brosten 10 øre pr. m²

ros, skærver og stennemel 10 øre pr. ton.

Fabrikant Niels Munch Petersen udøver sin virksomhed som stenværksejer sammen med sin fader, stenværksejer Ernst Petersen, idet de stenværker, som far og søn hver for sig ejer, drives i fællesskab efter en samlet driftsplan.

De pågældende ejer for tiden 4 stenværker på Bornholm nordøst for Vang, og har anlagt og er ejere af den forømtalte rømningsplads neden for stenbruddet på matr. nr. 103 n og 103 æ og hertil fører en af dem anlagt adgangsvej fra landevejen Hasle-Allinge i sydøst.

Da det for nævnet var utvivlsomt, at der knyttede sig betydelige fredningsmæssige interesser til Ringegårds område, besluttede nævnet den 6. juli 1968 at rejse fredningssag og indrykkede bekendtgørelse herom i Statstidende og de to bornholmske

Mtr. nr., ejerlav, sogn:
(i København kvarter)
eller (i de sønderjydske lands-
dele) bd. og bl. i tingbogen,
art. nr., ejerlav, sogn.

Stempel:

kr. øre

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkontoret)

Købers } bopæl:
Kreditors }

Gade og hus nr.:

Anmelder:

dagblade den 8. juni 1968.

Under sagens gang har der været forhandlet mellem udvalget på den ene side og ejerne og stenværksinteressenterne på den anden side om en ordning, der kunne tilgodese såvel fredningsinteresser som stenbrydningsinteresser, men det er ikke lykkedes at opnå enighed.

Fra nævnets side blev der under første møde den 11. juli 1968 givet de pågældende tilladelse til under sagens gang at fortsætte den påbegyndte stenbrydning i den anlagte bredde på matr. nr. 103 æ og 103 n med respekt af adgangsvejen til Ringegård. I dette møde protesterede iøvrigt de pågældende mod fredningspåstanden, der gør indgreb i stenbrydningsrettigheder.

Der gaves de pågældende, der var repræsenteret ved advokat, LRS C.A. Arnoldus, udsættelse til at udfærdige erstatningspåstand for tilfælde for fredning.

Ved skrivelse af 23. april 1969 til nævnet fremsatte LRS Arnoldus udførligt begrundede erstatningspåstande med dokumentation. I et i denne anledning afholdt møde den 21. maj 1969 foreslog LRS Arnoldus på sine klienters vegne et par forslag til en forligsmæssig ordning. Da udvalgets repræsentant ikke straks kunne tage stilling til disse forslag, blev sagen udsat til direkte forhandling mellem LRS Arnoldus og udvalget.

Først i skrivelse af 9. september 1969 meddelte udvalget nævnet, at man ikke kunne imødekomme forligsforslagene og samme dag havde givet LRS Arnoldus meddelelse herom. Samtidig fremsendtes et modforslag fra udvalget, hvorefter man

Justitsministeriets genpartipapir
skadesløsbreve, kvitteringer til udslettelse og andre
påtegninger m. m. (vedr. fast ejendom).

kunne gå med til at tillade stenbrydning på matr. nr. 103 n og 103 æ i et vist omfang.

I nævnsmødet den 29. oktober 1969 forhandlede der om modforslaget. Der opnåedes ikke enighed om en ordning på selve mødet, hvorfor nævnet fremsatte et kompromisforslag med forespørgsel, om dette kunne tiltrædes af stenværksejerne. Efter begæring af LRS Arnoldus blev sagen udsat til hans mandanters fremsættelse af de endelige påstande.

Udvalgets påstand fremgår af det i sagen fremlagte bilag og går i hovedsagen ud på, at ejendommen status quo-fredes, dog at stenbrydning på visse vilkår tillades på matr. nr. 103 æ og 103 n, bortset fra en 20 m bred zone langs nordskellet af matr. nr. 103 æ og sydskellet af matr. nr. 103 n samt en 50 m bred zone langs vestskellet af de nævnte matr. nr. Offentligheden tillades adgang til den uopdyrkede Blåskinsdal og de uopdyrkede områder langs den mod kysten faldende klippe og en uopdyrket klippeløkke vest for Ringegårds bygninger og andre små uopdyrkede områder.

Ejeren, fru Ambrosen, har m.h.t. fredningens omfang principalt fremsat en påstand, hvorefter hun er indforstået med, at hele ejendommen status quo-fredes, dog således at stenbrydning tillades på hele ejendommen, bortset fra et 100 m bredt område regnet fra ejendommens sydskel (langs Blåskinsdalen) og et 100 m bredt område langs kysten, regnet fra havet og et ganske lille område (lomme) i det nordøstlige hjørne af matr. nr. 103 æ, og således at der kun tilstedes offentligheden adgang til et smallere uopdyrket område i Blåskinsdalen og langs kysten (nærmere beskrevet nedenfor,) idet påstanden i alt væsentligt indgår i nævnets afgørelse, dog med en udvidelse af kystfredningszonen.

Såfremt denne hendes påstand om frødnings omfang tages til

Mtr. nr., ejerlav, sogn:
(i København kvarter)
eller (i de sønderjydske lands-
dele) bd. og bl. i tingbogen,
art. nr., ejerlav, sogn.

Stempel: kr. øre

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkantoret)

Købers } bopæl:
Kreditors }

Gade og hus nr.:

Anmelder:

følge, påstår fru Ambrosen sig tillagt en erstatning på 25.000 kr., foruden sagens omkostninger, for indskrænkninger i hendes dispositionsret over ejendommen. Hun har protesteret over for udvalgets påstand om fredningens omfang, og for så vidt denne påstand tages til følge, påstår hun sig tilkendt erstatning for mistet stenbrydningsret, ialt 315.000 kr. og for øvrige indskrænkninger i ejendomsretten 80.000 kr.

Det bemærkes, at hun ved en fredningsordning gående ud på totalfredning (status quo-fredning), herunder fuldstændig afskæring af retten til stenbrydning påstår sig tilkendt en erstatning på 100.000 kr. for indskrænkninger i ejendomsretten og 625.000 kr. for mistet stenbrydningsret.

Stenværksejerne Ernst og Niels Munch Petersen har m.h.t. fredningens omfang principalt fremsat en påstand, hvorefter de er indforstået med at hele ejendommen status quo-fredes, dog således, at stenbrydning tillades på hele ejendommen, bortset fra et 100 m bredt område regnet fra ejendommens sydskel (langs Blåskinsdalen) og et 100 m bredt område langs kysten regnet fra havet og et ganske lille område (lonne) i det nordøstlige hjørne på matr. nr. 103 æ og 103 n, og således at der tilstedes offentligheden adgang til et smallere uopdyrket område i Blåskinsdalen og langs kysten (nærmere beskrivelse nedenfor), idet påstanden i alt væsentligt indgår i nævnets afgørelse med en udvidelse af kystfrednings-zonen.

Såfremt denne deres påstand om fredningens omfang tages til følge, påstår de sig tilkendt en erstatning på 50.000 kr. for ulemper ved fredningssagens rejsning og langvarige forløb, foruden sagsomkostninger.

Justitsministeriets genpartipapir
skadesløsbreve, kvitteringer til udslettelse og andre
påtegninger m. m. (vedr. fast ejendom).

De har protesteret over for udvalgets påstand om indskrænkninger i stenbrydningsretten, og for så vidt denne påstand tages til følge, påstår de sig tilkendt en erstatning på 75.000 kr. for tab ved spildte investeringer og indretning af afrømningsplads m.v., 1.500.000 for indskrænkning af stenbrydningsvirksomhed og 50.000 kr. for ulemper foruden sagsomkostninger.

Det bemærkes, at de ved en fredningsordning gående ud på en totalfredning, herunder fuldstændig afskæring af retten til stenbrydning, påstår sig tilkendt en erstatning på 150.000 kr. for tabet ved investeringer, 2.000.000 kr. for afskæring af stenbrydningsret, 50.000 kr. for ulemper iøvrigt og 70.000 kr. for refusion af udlæg til det finansierende firma foruden sagens omkostninger.

Såvel fru Ambrosen som Ernst og Niels Munch Petersen har derhos fremsat og opgjort flere subsidiære erstatningskrav, alt eftersom stenbrydningsret i større eller mindre omfang indskrænkes ved ordninger, som kan tænkes etableret, og som har været diskuteret under sagen (Under hensyn til nævnets nedenfor omtalte endelige afgørelse, som i det væsentlige følger de principale påstande, findes dog ikke anledning til at referere de nævnte subsidiære).

Som begrundelse for deres krav om udstrækning af stenbrydningsret til hele ejendommen, med de forømtalte undtagelser, har de pågældende-understøttet af en i nævnet den 3. december 1969 mødt repræsentant, LBS Uffe Vilstrup, København, for det forømtalte firma, "LOKOMO A/S", København- særlig anført, at Ernst og Niels Munch Petersen gennem 3 år har forhandlet med LOKO O om anskaffelse til og opstilling på matr. nr. 103 n og 103 ø af et stenknuseværk af værdi ca. 3 mill. kr. For at dette værk som køberne ikke kan betale kontant, skal kunne forrentes sig, må de pågældende opgive driften af deres førnævnte

Mtr. nr., ejerlav, sogn:
(i København kvarter)
eller (i de sønderjydske lands-
dele) bd. og bl. i tingbogen,
art. nr., ejerlav, sogn.

Stempel: kr. øre

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkontoret)

Købers } bopæl:
Kreditors }

Anmelder:

Gade og hus nr.:

stenbrud nord for Vang og koncentrere sig om virksomheden på Ringegård, som har nem transportforbindelse til Hasle havn, hvor besejlingsforholdene er gode.

Produktionen må derfor omfatte hele ejendommen (med for- nævnte undtagelser) og LOKOMO må sikres mulighed for udnyt- telsen af hele denne. Produktionen skal angå ikke blot kant- sten og lg., men også skærver, både fra selve grunden og fra kantstensaffaldet, og skærvematerialet skal være ensartet.

LOKOMO har angivet at have afgivet tilbud i 1967 og 1968 og atter i 1969 og i den anledning foretaget undersøgelser på stedet og udført et meget betydeligt beregningsarbejde, reser- veret maskiner og produktionsplads og afholdt omkostninger for 70-80.000 kr.

Fru Ambrosen har som udgangspunkt for beregning af tab af mistet stenbrydningsret anført (henvisende til foran omtalte stenbrydningskontrakt):

Ejeren har ret til følgende årlige afgifter af producerede kantsten m.v.:

kantsten	10 øre pr. lb.m.
brosten	10 øre pr. m ²
stenmel, skærver og ros, derunder schütt- steine	10 øre pr. ton

Ernst og Niels Munch Petersen anslår, at der i stenværket i de kommende 20 år vil blive produceret mindst følgende mængder sten pr. år:

150.000 tons skærver eller maskinkløvede schüttsteine

70.000 løbende meter kantsten

1.000 m² brosten

50.000 tons håndkløvede schüttsteine.

I den pågældende periode på 20 år ville ejeren derefter have oppebåret følgende ydelser:

Engangsafgift kr. 500 for hvert 5. år eller i 20 år 2.000,- kr.

150.000 tons skærver eller maskinkløvede

schüttsteine á 10 øre eller i 20 år 300.000,- kr.

70.000 lb.m. kantsten á 10 øre eller i 20 år 140.000,- kr.

1.000 m² brosten á 10 øre eller i 20 år 2.000,- kr.

50.000 tons håndkløvede schüttsteine

á 10 øre eller i 20 år 100.000,- kr.

De pågældende ydelser vedrører kun produktionen i det brud E. og N. Munch Petersen har påbegyndt, men derudover er der i området nord for ejendommens bygninger udstrakte forekomster af granit, der er af endog bedre kvalitet end ⁱdet pågældende brud, således at der er mulighed for en produktion af mindst samme størrelse som i det foran anførte brud.

Stenværksejerne Ernst og Niels Munch Petersen har som udgangspunkt og til vejledning for ansættelse af deres erstatningskrav vedrørende mistet stembrydningsret angivet følgende tal vedrørende produktionsmulighederne på ejendommen.

(Kvantum og værdi):

Skærver eller maskinkløvede schüttsteine

150.000 tons pr. år á 1 kr. eller i 20 år 3.000.000,- kr.

Håndkløvede schüttsteine

50.000 tons pr. år á 2 kr. eller i 20 år 2.000.000,- kr.

Kantsten

70.000 løbende m pr. år á 2 kr. eller i

20 år 2.800.000,- kr.

Brosten

1.000 m² pr. år á 1 kr. eller i 20 år 20.000,- kr.

Justitsministeriets genpartipapir
skadesbreve, kvitteringer til udslettelse og andre
påtegninger m. m. (vedr. fast ejendom).

Mtr. nr., ejerlav, sogn:
(i København kvarter)
eller (i de sønderjydske lands-
dele) bd. og bl. i tingbogen,
art. nr., ejerlav, sogn.

Stempel: kr. øre

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkontoret)

Købers } bopæl:
Kreditors }

Gade og hus nr.:

Anmelder:

Erstatningskravet vedrørende forgæves investering i tilfælde af fuldstændig afskæring fra stenbrydning på ejendommen er opgjort således:

1. matr. nr. 11 k og 12 z, Rutsker sogn (fornævnte afrømningsplads)

Såfremt stenbrydningen må ophøre, er de ovennævnte parceller, hvor stenbruddet nu er placeret og hvortil der er anlagt vej, uden værdi. Der kræves godtgjort parcellernes værdi i dag med

2.000,00 kr.

Parcellerne er købt i 1960 for henholdsvis kr. 500,- og kr. 1.000,-

Udgifter til sagfører og landinspektør har andraget

3.000,00 kr.

Ialt 5.000,00 kr.

2. Vejret over matr. nr. 11 a Rutsker (til afrømningspladsen)

Vejretten er betalt med

1.200,00 kr.

Udgifter til sagfører og landinspektør har andraget

3.800,00 kr.

Ialt 5.000,00 kr.

3. Tilplantning af matr. nr. 12 z, Rutsker sogn

Parcellen er undergivet fredsskovspligt, og der er pligt til at genoprette skovbeplantning, når brugen er ophørt. Omkostningerne erstattes til sin tid efter regning.

4. Oprettelse af kontrakt med fru Rigmor Ambrosen

Omkostninger ved oprettelse af kontrakt til ret af stenbrydning har andraget ca.

2.000,00 kr.

5. Vejanlæg

20.000,00 kr.

Bestillings-
formular

D

6. <u>Planering af matr. nr. 11 k og 12 z Rutsker sogn.</u>	20.000,00 kr.
7. <u>Etablering af det bestående stenbrud</u>	75.000,00 kr.
8. <u>Eget arbejde</u>	23.000,00 kr.

Omkostningerne under pkt. 5-8 kan ikke dokumenteres, idet etableringen af stenbruddet og vejanlægget m.v. har fundet sted over et tidsrum på ca. 5 år, således at der på de dage, da produktionen i øvrige anlæg ikke fuldt ud har udnyttet arbejdernes og maskinernes kapacitet, er anvendt overskydende arbejdere og maskiner til det pågældende arbejde.

Til støtte for deres påstande har ejer og stenværksinteressenterne henvist til, at den ovennævnte aktieselskabet Vang Granit tilhørende ejendom, af areal ialt 304054 m² (altså mindre) for nylig er erhvervet af selskabet for en købesum af 1.200.000 kr. hvorhos der skal erlægges en afgift á 65 øre pr. udskibet ton granitskærver af de første 2.769.231 tons, er undergivet en lignende fredningsordning, som vil fremkomme vedrørende Ringegård, såfremt deres principale påstand tages til følge, samt til, at de kalkulerede tal vedrørende mistet stenbrydningsret og afgifter til ejeren alene er baseret på en periode af 20 år, uanset at granitforekomsterne må antages at være så omfattende, at stenbrydning vil kunne finde sted over en betydelig længere årrække. Endelig hævdes granitarealerne nord for matr. nr. 103 ak at være af særlig god kvalitet.

Rutsker sogneråd har under sagen indstillet, at fredning etableres uden indgreb i stenbrudsinteresser.

Danmarks naturfredningsforening har været indvarslet til nævnets første møde, men kun ladet give møde den 3. december 1969 og ikke nedlagt nogen påstand, men henvist til udvalgets.

Den heromhandlede ejendoms grundværdi udgør for matr. nr. 103 bb, 103 bc, pr. 1/8 1965 2.400,- kr. og for resten af ejendommen

Mtr. nr., ejerlav, sogn:

Stempel: kr. øre

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkontoret)

(i København kvarter)
eller (i de sønderjydske lands-
dele) bd. og bl. i tingbogen,
art. nr., ejerlav, sogn.

Købers }
Kreditors } bopæl:

Gade og hus nr.:

Anmelder:

pr. 1/8 1967 kr. 41.400,-.

Bornholms amtsråd har i en i sagen fremlagt skrivelse af 28.
juni 1968 til nævnet udtalt, at:

"Behovet for nye helårsboliger i Rutsker kommune efter amts-
rådets opfattelse er ganske ringe og i fornødent omfang bør
imødekommes ved udbygning af de bestående samlede helårs-
bebyggelser i Rutsker kirkeby og Vang fiskerleje.

For så vidt angår muligheden for opførelse af sommerhuse
på Ringegårds jorder, kan det ikke påregnes, at amtsrådet
vil medvirke til sådant byggeri, idet de allerede udlagte
sommerhusområder i det nærliggende Vang fiskerleje endnu
langt fra er udbygget, men tillige fordi de heromhandlede
arealer blandt andet som følge af jordbundsforhold, der
vil vanskeliggøre forsvarlig afvanding, må anses for mind-
re egnede for bebyggelse overhovedet."

Det er iøvrigt under sagen oplyst, at boligministeriet har
sluttet sig til amtsrådets standpunkt (bilag V).

En væsentlig del af ejendommen er (som det fremgår af sagens
bilag E) 300 m zone i henhold til naturfredningslovens (1961) §
25 stk. 2 (så længe vedkommende skov eksisterer) og den er under-
kastet samme lovs bestemmelser i § 25 stk. 1.

Skovholmene på matr. nr. 103 o, 103 k i Blåskindsdalen og
matr. nr.e. 103 æ, 103 n anses efter det oplyste som fredskov,
men landbrugsministeriet må ved tilladelsen til afrømningsplad-
sen i 1960 til brug for stenbrydning på 103 æ, 103 n antages at
have tilladt sådan brydning.

Nævnet må fastslå, at området i sig selv som helhed på grund
af dets beliggenhed, ejendommelighed og skønhed, som typisk
nordvestbornholmsk kystlandskab, er af væsentlig betydning for

Justitsministeriets genpartipapir
skadesløsbreve, kvitteringer til udslettelse og andre
påtegninger m. m. (vedr. fast ejendom).

almenheden og fredningsværdigt jvf. lov-bekendtgørelse 1961 § 1.

Det må dog tillige fremhæves, at der p.gr.a. den let tilgængelige granitforekomst i undergrunden til ejendommen knytter sig en -især for den industrifattige landsdel Bornholm- betydelig erhvervsmæssig interesse i muligheden for stenbrydning.

For på passende måde at tilgodese de fredningsmæssige og de nævnte almindelige erhvervsmæssige hensyn, har nævnet vedtaget i lighed med, hvad der er sket på den oftnævnte A/S Vang Granit tilhørende ejendom - at undergive ejendommen følgende ordning:

A. Fredningens omfang.

1. De på vedhæftede plan med grønne og gule farver viste områder, af hvilke de med kysten parallelle randzoner landværts er begrænset af en linie, som skal anses at falde sammen med den i naturfredningsloven af 1969 § 46 definerede byggelinie, fredes således, at ændringer i den bestående tilstand, bebyggelse, hvortil medregnes skure, kiosker, lysthuse, til beboelse benyttede køretøjer og lg., etablering af el- og telefonmaster og erhvervsmæssig udnyttelse, herunder stenbrydning, bortset fra vedligeholdelse af skovdrift, må ikke finde sted.

På de grønne områder skal opstilling af kreaturhegn være tilladt. Feltslagning og campering forbydes.

Nævnte bestemmelser skal ikke være til hinder for at fortsætte den land-og havebrugsmæssige udnyttelse, som for tiden finder sted på en del af de grønne områder.

2. På de gult farvede områder skal det være offentligheden tilladt frit at færdes til fods og at opholde sig på arealet. Anbringelse af hegn og anden afspærring er ikke tilladt, dog at området kan afgrænses med kreaturhegn. Sikkerhedshegn må opstilles.

På det offentligt tilgængelige areal forbydes brug af ild af enhver art og jagtret må kun udøves i tiden fra 1. oktober-1.april og kun således, at udøvelsen ikke er til fare eller

Mtr. nr., ejerlav, sogn:
(i København kvarter)
eller (i de sønderjydske lands-
dele) bd. og bl. i tingbogen,
art. nr., ejerlav, sogn.

Stempel: kr. øre

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkontoret)

Købers } bopæl:
Kreditors }

Gade og hus nr.:

Anmelder:

gene for andre.

De påtaleberettigede fredningsmyndigheder kan uden udgift for ejeren lade foretage rydning af kratbevoksning på det offentlige tilgængelige areal.

3. Den del af ejendommen, der på vedhæftede kort er vist med sort-grå skravering, skal være fredet på samme måde som det med grøn farve viste område, men her tillades dog stenbrydning og stensprængning.

Ved stenbrudsvirksomheden skal iøvrigt følgende forpligtelser overholdes:

- a) Brydningen skal finde sted successivt fra matr. nr. 103 n og 103 ø's østskel.
- b) Endelige brudflader og brudflader ved brydningsområdets grænselinier skal aftrappes med plateauer med mindst 3 meters bredde og med brudvægge med højst 30 meters højde.
- c) Afrennings- og affaldsprodukter fra stenbrydningen skal placeres således, at området holdes i en efter fredningsnævnets bedømmelse sømmelig stand. I tvivlstilfælde skal egnede pladser udpeges i samråd med fredningsnavnet.

Slørende beplantning skal foretages, eventuelt efter fredningsnævnets anvisning.

- d) De for driften af stenbruddet nødvendige bygninger, skure og maskinanlæg m.v. og driftsmateriel skal placeres så skånsomt som muligt af hensyn til områdets naturværdier. Placering af driftsanlæg, der ikke er af rent midlertidig karakter, kan kun ske efter fredningsnæv-

nets godkendelse af tegninger, der skal vise anlæggets udformning i detaljer.

- e) Tydelig og anskuelig skiltning om et dagligt tidspunkt for større sprængninger, f.eks. ved middags-tid, og om eventuelle fareområder ved sprængninger skal foretages på fremtrædende steder og på steder, der jævnligt befærdes af offentligheden.

- 4. Ved endeligt ophør af stenbrudsvirksomhed forpligter ejeren eller såfremt brydningsretten er udlejet eller bortforpagtet da den berettigede sig til umiddelbart at forlange regulering af stenbrudsarealet, herunder fjernelse af driftsbygninger og lignende materiel og bortsprængning af eventuelt skæmmende stenpartier, samt til at foretage beplantning, alt efter forhandling med fredningsnævnet og efter dettes eventuelle høring hos Københavns mineralogisk geologiske institut og museum og Danmarks geologiske undersøgelser.

Det under pkt. 3 omhandlede areal, som har været underkastet stenbrydning kan herefter åbnes for offentligheden efter nævnets bestemmelse.

- 5. Hvad angår det på vedhæftede kort angivne ufarvede og ikke skraverede område omkring Ringegårds bygninger, gælder de samme bestemmelser som for det sortgrå skraverede område dog at disse ikke skal være til hinder for genopbygning, ombygning og mindre udbygning af bestående landbrugsbygninger og opførelse af en villa som nyt stuehus og ændring af de nuværende bygninger til pensionatsformål, alt efter tegninger godkendt af fredningsnævnet.

B. Vej og stianlæg.

Det skal være offentligheden tilladt frit at færdes til fods på den over ejendommen førende kørevej (Adgangsvejen

Mtr. nr., ejerlav, sogn:
(i København kvarter)
eller (i de sønderjydske lands-
dele) bd. og bl. i tingbogen,
art. nr., ejerlav, sogn.

Stempel: kr. øre

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkontoret)

Købers } bopæl:
Kreditors }

Gade og hus nr.:

Anmelder:

til Ringegård som vist på vedhæftede kort). Der tages ikke stilling til spørgsmålet om offentlighedens eller privates eventuelt videregående færdselsret på nævnte vej (eller på den del af den, som ikke er beliggende på ejendommen).

Den såkaldte "redningssti" fører på kystklippen over ejendommen og ved deklaration, lyst den 10/5 1915, på denne og ved lignende servitutpålæg på De Danske Granitbruds ejendom (enklave) og ejendommen mellem Jons Kapel og Vang, er der sikret almenheden og redningsvæsenet passage til fods ad denne sti og dermed til det gule område langs kysten, fra offentlig vej i nord og syd. De pågældende rettigheder skal oprettholdes.

Uden udgift for ejeren skal der kunne anlægges en offentlig tilgængelig fodsti fra redningsstien langs Blåskinsdalens nordside (nærmest følgende nordkanten af det her afsatte gule område).

C. Erstatning.

Den ejeren (fru Ambrosen) tilkommende erstatning for de foran omtalte indskrænkninger i ejendomsretten (ulempe og forringelse af salgsværdi samt omkostninger til advokatbi-stand m.m.) skønnes, særligt henset til det oplyste om den -bortset fra fredningen- begrænsede mulighed for bebyggelse og til, at stenbrydningsretten bevares i vidt omfang, at burde bestemmes til 35.000 kr., inclusive sagsomkostninger.

I tilfælde, hvor nævnet, som foran anført, på grund af stenbrydningsrettens endelige ophør, træffer bestemmelser om åbning for offentligheden af det pågældende område, skal spørgsmålet om erstatning for eventuelt tab herved tages op

til påkendelse af navnet.

Under hensyn til den, efter det foran bestemte, i vidt omfang indrømmede stenbrydningsret for Ernst og Niels Munch Petersen, findes der for deres vedkommende at blive tale om erstatning, som angår ulemperne og tab ved den forstyrrelse, som fredningssagens rejsning må antages at have forvoldt med hensyn til deres adgang til at disponere og planlægge i deres stenbrudsvirksomhed, og fornævnte fra deres påstand afvigende bestemmelse af kystfredningszonen.

Erstatningen skønnes at burde fastsættes til 65.000 kr. inklusive sagsomkostninger.

Under hensyn til, at fredningen intet indgreb gør i ejendommens hidtidige drift og benyttelse, og pantavernes sikkerhed som følge heraf ikke forringes, vil de tilkendte erstatninger være at udbetale til ejeren og Ernst og Niels Munch Petersen.

Påtaleretten efter denne fredningskendelse tilkommer fredningsplanudvalget for Bornholms amt og fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds.

Thi bestemmes:

Den foran omhandlede ejendom, matr. nr. 103 b, 103 i, 103 k, 103 l, 103 n, 103 p, 103 q, 103 æ, 103 ai, 103 bb, 103 bc, Rutsker sogn undergives fredning i det foran beskrevne og på vedhæftede kort (plan) angivne omfang på fornævnte vilkår.

Der tilkendes fru Rigmor Ambrosen, Ringegård, som ejer af nævnte ejendom i erstatning 35.000 kr. og stenværksejer Ernst Petersen og fabrikant Niels Munch Petersen, begge af Hasle, som interessentskab i erstatning 65.000 kr.

Erstatningsboløbene ialt 100.000 kr. forrentes årligt med 1 % over den af Danmarks Nationalbank fastsatte gældende diskonto til datoen for udbetalingen og udredes med $\frac{3}{4}$ af stats-

Mtr. nr., ejerlav, sogn:
(i København kvarter)
eller (i de sønderjydske lands-
dele) bd. og bl. i tingbogen,
art. nr., ejerlav, sogn.

Stempel: kr. øre

Akt: Skab nr.
(udfyldes af dommerkontoret)

Købers }
Kreditors } bopæl:

Anmelder:

Gade og hus nr.:

kassen og 1/4 af Bornholms amtsfond og de i Bornholms amtsråds-
kreds beliggende købstadskommuner efter folketal i henhold
til den senest offentliggjorte folketælling.

P. N. V.

F. Asmund.

-oOo-

-oOo-

-oOo-

I afskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds.

den 18/12 1969

F. Asmund.

Begæres tinglyst som hæftelse på matr. nr. 103 b, 103 i,
103 k, 103 l, 103 n, 103 p, 103 q, 103 æ, 103 ai, 103 bb, 103 bc,
Rutsker sogn med respekt for følgende servitutter:

1. matr.nr. 103 b, 103 i, 103 k, 103 l , 103 n, 103 p, 103 q,
103 æ, 103 ai er landbrug.
2. dekl. lyst 20.10.1915 angående færdselsret for redningsvæsenet
og almenheden ad en sti.
3. Dekl. lyst 16.11.1940 angående byggelinie i henhold til
naturfredningslovens § 25.

Fredningsnævnet for Bornholms amts fredningskreds.

Rønne, den 22. januar 1970

F. Asmund.

Indført i dagbogen for retten
i Rønne den 22.01.70.

Lyst.

Tingbog: Bd. II

Akt: Skab B nr. 334.

Kort vedhæftet.

V. T. Bang
kst.

FREDNINGSNÆVNET >

Mtr. nr., ejerlav, sogn:
(i København kvarter)
1969 (i de sønderjydske lands-
dele) bd. og bl. i tingbogen,
art. nr., ejerlav, sogn.

13:
103 r, mfl. Stempel: / kr. øre

Akt: Skab nr. 65.
(udfyldes af dommerkontoret)

Rutsker by

Købers } bopæl:
Kreditors }

Gade og hus nr.:

Anmelder:
Fredningsplan for Rutsker by
Erik Severinsen
landsretssagfører
Frederiksberggade 2
1459 København K.

DEKLARATION

Undertegnede Vang Granit A/S som ejer af matr. nr. 13 i, 103 o, 103 r, 103 s, 103 ø, 103 aa, 103 ab, 103 ac, 103 ae, 103 aq Rutsker sogn pålægger herved forpligtende for os og efterfølgende ejere vore fornævnte ejendomme følgende bestemmelser:

1. Den del af matr. nr. 103 r, der ligger indenfor 100-meter zonen, fredes. Endvidere fredes den nordlige del af matr. nr. 103 r, således at dette område mod syd afgrænses af en linie 100 meter syd for matr. nr. 103 r's nordlige grænse og parallelt med denne. Endvidere fredes matr. nr. 13 i og 103 s samt de dele af matr. nr. 103 o og 103 ae, der ligger syd respektive nord for matr. nr. 103 s i samme bredde som denne samt de dele af matr. nr. 103 o, 103 ab, og 103 ac der på vedhæftede deklarationskort er vist med grøn skravering. For fredningen gælder de vilkår, at der ikke må:

- opføres bygninger, skure, boder, master og lignende indretninger. Af pladsmæssige grunde tillades dog en for driften evt. nødvendig midlertidig placering af materiel i tilknytning til båndbanen i det allerede udsprængte område på matr. nr. 103 r.
- foretages beplantning og hugst uden efter skovtilsynets tilladelse, eller finde opdyrkning sted. Det skal dog stå fredningsmyndig-

Ofn. Jnr. 2/19 2/87
Indd. 1 6 AUG 1984

hederne frit, uden bekostninger for ejeren, at søge sådanne foranstaltninger med hensyn til stedets vegetation gennemført, der kan have betydning for landskabet, Eventuel hugst ved sådanne foranstaltninger tilfalder ejeren,

c) anlægges veje og stier ud over de eksisterende, idet det dog skal stå fredningsmyndighederne frit, uden bekostning for ejeren, at anlægge eller medvirke til anlæg af veje og stier, som måtte ønskes af hensyn til offentlighedens adgang til området,

d) foretages sprængninger, indrettes stenbrud eller på anden måde gøres indgreb i de eksisterende forhold, idet det dog skal stå fredningsmyndighederne frit, uden bekostning for ejeren, at lade foretage sådanne reguleringer, som måtte være ønskelige af hensyn til stedets karakter og offentlighedens adgang.

e) finde udstykning eller erhvervsmæssig udnyttelse sted. Kontrolleret kvægavl og dermed fornøden hegning og kontrolleret skovdrift kan evt. tillades af fredningsnævnet.

2. På matr. nr. 103 ø, 103 aa, 103 aq samt inden-
for de dele af matr. nr. 103 r, 103 o/^{103 ae} 103 ab, og 103 ac, der efter pkt. 1. ikke er fredet tillades stenbrydning og stensprængning.

Som vilkår for stenbrydning og stensprængning

bestemmes følgende ejeren påhvilende forpligtelser:

at brydningen skal finde sted succesivt med udgangspunkt i nærheden af det landfaste punkt for den nu projekterede båndbane ved det tidligere tipvognsspor,

at endelige brudflader og brudflader ved feltets grænselinier skal aftrappes med plateauer med mindst tre meters bredde og med brudvægge med højst 30 meters højde,

at tydelig og anskuelig skiltning om et dagligt tidspunkt for sprængning, f. eks. ved middagstid, og om eventuelle fareområder ved sprængninger skal foretages på fremtrædende steder og på steder, der jævnligt befærdes af offentligheden,

at afrømnings- og affaldsprodukter fra stenbrydning skal placeres således, at området holdes i en efter fredningsnævnets bedømmelse sømmelig stand. I tvivlstilfælde skal egnede pladser afpeges i samråd med fredningsnævnet. Slørende beplantning skal foretages, eventuelt efter fredningsnævnets anvisning, og

at de
og drif
til omr
rent mi
af et d

3. I ø
råde, a
bygning
hvad de

umiddel
bygning
fredning
univers
marks g
under f

4. til fo
arealer
og motor
tionskor
p.g.a. g

ning at
Hegning

tilfælde
ning og
fald, på

Der skal
m², hvis

udvalget
gør dett

5.
bevares
eller br

for-
e
dog
er-
m måt
må-
l
at
af
ret
en-
r
æng-
g
ed
er
r
l

at de for driften nødvendige bygninger, skure og maskinanlæg m.v. og driftsmateriel skal placeres så skånsomt som muligt af hensyn til områdets naturværdier. Placering af driftsanlæg, der ikke er rent midlertidige, kan kun ske efter drøftelse med fredningsnævnet af et detaljeret projekt.

3. I øvrigt gælder for det under pkt. 2 definerede sprængningsområde, at dette ikke må udstykkes. Endvidere må der ikke opføres bygninger, skure, boder, master og lignende indretninger udover, hvad der er nødvendig til stenbrudsvirksomheden.

Ved ophør af stenbrydning forpligter ejeren sig til umiddelbart at foretage regulering, herunder fjernelse af driftsbygninger og materiel, samt foretage beplantning - alt efter fredningsnævnets nærmere anvisning, og efter høring hos Københavns universitets mineralogiske-geologiske institut og museum og Danmarks geologiske undersøgelse. Arealerne skal herefter stilles under fredning, jfr. bestemmelserne under pkt. 1.

4. Forannævnte arealer, stenbrydningsfelter og fredede til fods, og for så vidt angår anlagt vej for almenheden for færdsel arealer skal være åbne for almenheden for færdsel/med cykel og motorkøretøj. Såfremt offentlighedens færdsel på de på deklara-tionskortet viste veje og stier forhindres eller vanskeliggøres p.g.a. granitbrydningen er ejeren forpligtet til på egen bekostning at forlægge disse til steder, hvor færdslen ikke generes. Hegning må ikke etableres, bortset fra det under pkt. 1, nævnte tilfælde, samt hvor hegning tjener almen sikkerhed mod nedstyrtning og lignende. Enhver henkastning eller henlægning af fyld, affald, papir og lignende er forbudt. Teltning og camping forbydes. Der skal afgives areal til to parkeringspladser, hver på ca. 1000 m², hvis placering skal aftales mellem ejeren og fredningsplan-udvalget og kan flyttes, dersom brydningsinteresserne nødvendig-gør dette.

5. Den eksisterende redningssti over matr. nr. 103 r skal bevares med sin nuværende beliggenhed. Dog tillades trappeanlæg eller broanlæg etableret ved stiens passage med båndbanen.

Skiltning, der orienterer almenheden om området, tillades anbragt af fredningsplanudvalget.

6. De af ministeriet for offentlige arbejder tilladte afskibningsfaciliteter, båndbane m.m. tillades etableret på vilkår, at anlæggene forsynes med jordfarver, sort, hvidt eller blandede farver heraf, og at der ikke foretages reklame- eller firma-skiltning af nogen art på anlæggene.

Denne deklaration begæres tinglyst på matr. nr. 13 i, 103 o, 103 r, 103 s, 103 ø, 103 aa, 103 ab, 103 ac, 103 ae, og 103 aq, Rutsker sogn.

Med hensyn til pantehæftelser, servitutter og andre byrder henvises til ejendommens blad i tingbogen.

Påtaleret tilkommer den til enhver tid værende ejer af nævnte matrikelnumre, fredningsnævnet for Bornholms amtsrådskreds og fredningsplanudvalget for Bornholms amt.

København, den 27. august 1969.

Som ejer af matr. nr. 13 i, 103 o, 103 r, 103 ø, 103 s, 103 aa, 103 ab, 103 ac, 103 ae og 103 aq, Rutsker sogn.

Sign. A. Vognsen

Til vitterlighed om dateringens rigtighed og underskrifternes ægthed:

Jens A. Sørensen adv. fuldmægtig Vindingevej 71 D Roskilde	Pia Kate Jensen Kontorelev Overgaden o/v 1415 København
---	--

Godkendes:
Fredningsnævnet for Bornholms amtsrådskreds, den

Fredningsplanudvalget for Bornholms amt, den

§ Kr.	Indført i dagbogen for retten
§ "	
§ 14 ¹ "	i Rønne den 11. 09. 69.
§ 14 ² " 3,-	Lyst.
I alt Kr. 3,-	Tingbog: Bd. I
Kroner	Akt:Skab P Nr. 651

*Skrivelser af 26-1969 fra
planudvalget for Born-
h. nr. 5403-26-13-1
hvorefter fremgår, at udvalget
godkendte deklarationen*
P. Asmund
Flan.

Akt: Skab nr.

(udfyldes af dommerkontoret)

ntere menheden om området
alget.

or offentlige arbejder tillad
tillades etableret på vil-
rver, sort, hvidt eller blar
etages reklame- eller firma-

ares tinglyst på matr. nr.
aa, 103 ab, 103 ac, 103 ae

ftelser, servitutter og a
d i tingbogen.

n til enhver tid værende
nævnet for Bornholms amts-
Bornholms amt.

den 27. august 1969.

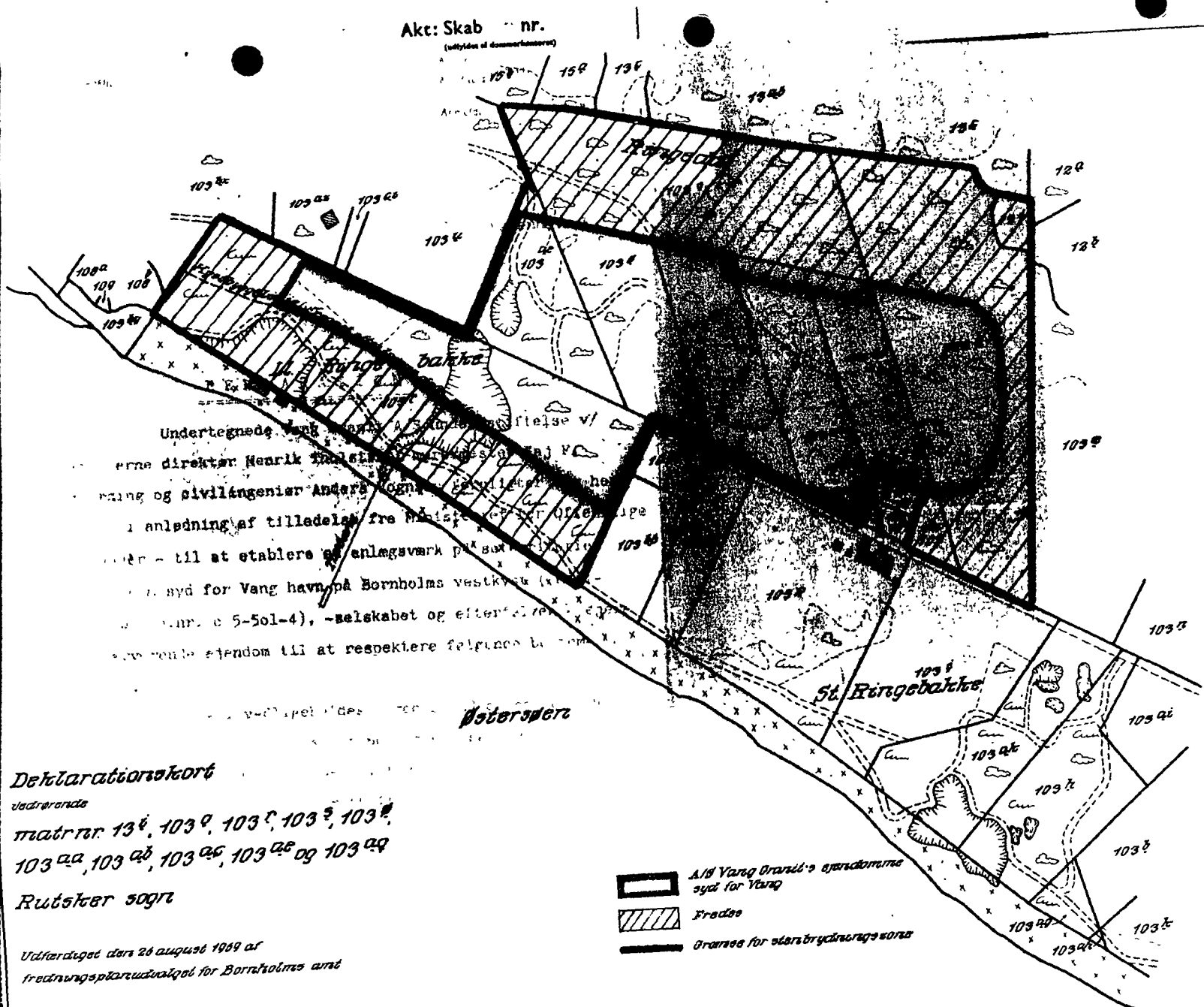
103 ø, 103 s, 103 aa,
sogn.

ingens rigtighed og

sen Pia Kate Jense
-g Kontorelev
l D Overgaden o/v
1415 København

den

Aktens af 16-1969 for
planudvalget for Born-
holms amt nr. 6407-25-13-14
konst. fremgår at aktens
indhold ikke er ændret

Deklarationskort

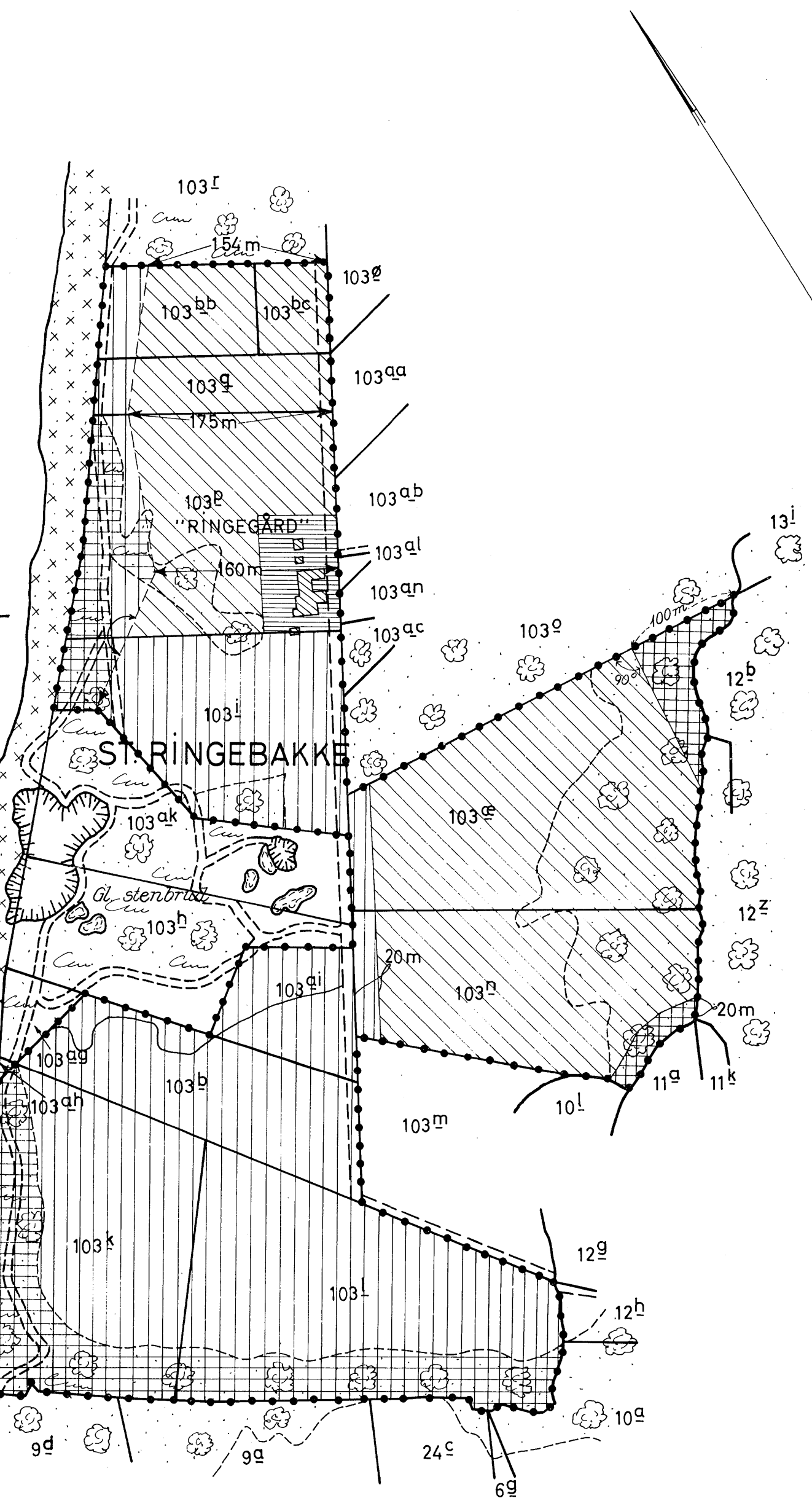
Vedrørende
matr. nr. 103^ø, 103^q, 103^r, 103^s, 103^t,
103^{aa}, 103^{ab}, 103^{ac}, 103^{ad} og 103^{ae}

Rutsletter sogn

Udfærdiget d. 26 august 1969 af
fredningsplanudvalget for Bornholms amt

1:4000
Jensen & Klaidt A/S

KORT>

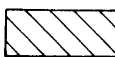
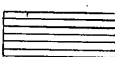

RD"
103^b M. FL.
RUTSKER SOGN

AUGUST 1971 AF
RUDVALGET FOR
RUTSKER SOGN

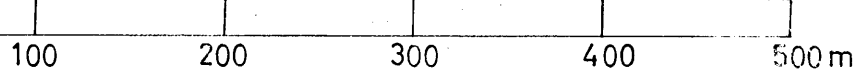
er foretaget af
kontor sep. 71

SIGNATURFORKLARING:

- ejendommens grænser
- fredningsbestemmelse 1
- fredningsbestemmelse 2
- fredningsbestemmelse 3
- fredningsbestemmelse 4

REG. NR. 05 194.000

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 14-10-1971
By: Rutsker
Sogn: Rutsker
Plan nr. Bo 109

DISPENSATIONER >

Afgørelser – Reg. nr.: 05194.00

Dispensationer i perioden: 25-11-1986 - 28-10-1994

Fredningsnævnet

for

Bornholms amts fredningskreds

Dommerkontoret i Rønne

Damgade 4A, 3700 Rønne, tlf (031) 95 01 45

Sag nr 112/1986

Den 25 NOV. 1986

Hr. landinspektør August Olesen
Munch Petersens Vej 2
3700 Rønne.

GENPART til, *Fredningsstyrelsen*
~~Naturfredningsrådet~~
til underretning,
D. h. t. Deres skr. af
J. nr.

+ 7 bilag.

Ved skrivelse af 27. juni 1986 har De anmodet fredningsnævnet om en udtalelse i anledning af en påtænkt nærmere angiven udstykning vedrørende landbrugsejendommen "Ringegård", matr. nr. 103 b m.fl. Rutsker, beliggende Borrelyngvej 16, Hasle, tilhørende Leo Nielsen.

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af bestemmelserne i naturfredningslovens § 46 om strandbeskyttelseslinie og af § 47 om skovbyggelinie og af Overfredningsnævnets kendelse af 29. oktober 1971 om fredning af Ringegård, der bl.a. indeholder bestemmelser om stenbrydning og stensprængning og om at brydningsarealerne efter ophør af granitbrydningen efter fredningsnævnets bestemmelse kan åbnes for offentligheden.

Ved udstykningen deles ejendommen, der er på 33,3 ha, således at en parcel på ca. 17,7 ha, som overvejende dyrkes landbrugsmæssigt, med bygninger afhændes til Valdemar Ambrosen til fortsat landbrugsdrift, mens restarealet på ca. 15,6 ha sælges til Hasle Granit A/S til granitbrydning. Selskabet har gennem en årrække foretaget granitbrydning på arealet i henhold til kontrakt, og amtsrådet har i 1974 godkendt en anmeldelse efter råstofloven, som giver ret til granitbrydning indtil 2003 på ca. 13,7 ha.

I den anledning skal fredningsnævnet herved meddele, at nævnet intet har at indvende mod udstykningen.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger indbringes for overfredningsnævnet af de ankeberettigede i henhold til naturfredningslovens § 58.

Genpart af denne skrivelse er sendt til fredningsstyrelsen, Bornholms amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening, Naturfredningsrådet, Hasle kommune og vurderingsrådet.

Fredningsnævnet
for
Bornholms amts fredningskreds
Dommerkontoret i Rønne
Damgade 4A, 3700 Rønne, tlf. 53 95 01 45

Sag nr. 133/1990

Den 11 MRS. 1991

Hasle Granit A/S
Storegade 77
3790 Hasle.

GENPART til, Skov- og Naturstyrelsen
til underretning,
D. h. t. Deres skr. af
J. nr.

+ bilag.

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
13 MAR. 1991

Der er overfor fredningsnævnet søgt om tilladelse til at udvide det bestående stenknuse- og sigteanlæg på selskabets ejendom matr. nr. 12-z Rutsker. Anlægget agtes udvidet med 2 kegleknusere, 4 sigter, 12-16 transportbånd og 3-4 mindre siloer.

Det er oplyst, at udvidelsen placeres umiddelbart syd for det bestående anlæg med en mindre del hen over skel mod naboejendommen matr. nr. 103-n, at de højeste dele af anlægget (toppen af transportbåndet) bliver hævet ca. 12-15 m over granitbruddets bund, medens det bestående stenknuseværk har en højde på 20 m, og at anlæggets nuværende kapacitet på 400-600 ton/t forbliver uændret.

Det ansøgte ligger inden for en afstand af 300 m fra skov. Matr. nr. 103-n Rutsker, hvorpå en mindre del af anlægget placeres, samt en del af matr. nr. 12-z er tillige omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 29. oktober 1971, der bl.a. indeholder bestemmelse om, at der ikke må ske ændring i den bestående tilstand, herunder bebyggelse. Stenbrydning og -sprængning er tilladt på nærmere angivne vilkår, herunder at de for driften af stenbruddet nødvendige bygninger, skure og maskinanlæg m.v. skal placeres så skånsomt som muligt af hensyn til områdets naturværdier. Placering af driftsanlæg, der ikke er af rent midlertidig karakter, kan ske efter fredningsnævnets godkendelse efter udarbejdelse af detailprojekt.

I den anledning meddeler fredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 34 og § 47 principiel tilladelse til den ansøgte udvidelse af stenknuse- og sigteanlægget på betingelse af, at et detailleret projekt inden opførelsen forelægges nævnet til godkendelse.

Miljøministeriet

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 12116-0012
Akt. nr. 3.

Bil. 5 ✓

LUS
JH

Efter naturfredningslovens § 64 a bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dens meddelelse.

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af Miljøministeriet, Bornholms amtsråd, Danmarks Naturfredningsforening og Hasle kommune.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Opmærksomheden henledes på, at der eventuelt tillige kræves tilladelse fra andre myndigheder til udførelsen af projektet.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Bornholms amtskommune, Danmarks Naturfredningsforening og Hasle kommune.

Lorentzen

Sag nr. 73/1991

28 AUG. 1991

Den 28 AUG. 1991

Fredningsnævnet
for

Bornholms amts fredningskreds

Dommerkontoret i Rønne
Damgade 4A, 3700 Rønne, tlf. 53 95 01 45

Hasle Granit A/S GENPART til, Skov- og Naturstyrelsen
Snorrebakken 28 til underretning,
3700 Rønne. D. h. t. Deres skr. af
J. nr.

+ bilag.

Overfor fredningsnævnet er der ansøgt om nævnets godkendelse af en 11 m² stor flytbar vejerbod og en 2,6 x 18 m stor vægt på stenbruds-ejendommen matr. nr 103-n Rutsker.

Det er oplyst, at anlægget uden fredningsnævnets forudgående godkendelse er opført i 1990 i Almeløkken mellem en eksisterende mandskabsbygning og stenknuseværket.

Den pågældende del af ejendommen ligger inden for en afstand af 300 m fra skov. Ejendommen er endvidere omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 29. oktober 1971, der bl.a. bestemmer, at de for driften af stenbruddet nødvendige bygninger, skure og maskinanlæg m.v. og driftsmateriel skal placeres så skånsomt som muligt af hensyn til områdets naturværdier, og at placering af driftsanlæg, der ikke er af rent midlertidig karakter, kun kan ske efter fredningsnævnets godkendelse.

I medfør af naturfredningslovens § 34 og § 47 godkender nævnet herved det allerede opstillede anlæg i overensstemmelse med den indsendte beskrivelse, idet nævnet dog skal påtale, at anlægget er opstillet uden nævntes forudgående tilladelse.

Afgørelsen kan efter naturfredningslovens § 58 indbringes for Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af Miljøministeriet, Bornholms amtsråd, Danmarks Naturfredningsforening og Hasle kommune samt til nedennævnte skovejer.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

Miljøministeriet

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 12116-0012

Akt nr

Bl.

AUS.

BORNHOLMS AMT

Teknisk forvaltning
Østre Ringvej 1, 3700 Rønne
Telefon 56 95 21 23
Telefax 56 95 21 42

Man har d.d. tilskrevet
Hasle Kommunalbestyrelse
Toftelunden 1
3790 Hasle

Fredningsnævnet
Damgade 4 a
3700 Rønne

DERES REF.

DERES BREV AF

VOR REF. (Bodes anført)

DATO 01 JULI 1991

8-70-21-2-403-8/90 okj00155/be

således:

"Fra kommunens tekniske forvaltning for Hasle Granit A/S, har man modtaget ansøgning om tilladelse i henhold til Lov om by- og landzoner til lovliggørelse af en vejerbod og vægt på stenbrudsejendommen Almeløkken, matr. nr. 103n, Rutsker, i Ringebakkerne.

Det er med sagen oplyst,

- at anlægget er opført i 1990,
- at vejerboden består af et 11 m² stort flytbart skur, beklædt med krydsfiner og med tag af tagpap,
- at vægten er 2,6 x 18,0 m, og
- at anlægget er placeret i Almeløkken mellem eksisterende mand-skabsbygning og stenknuseværk.

Det er endvidere oplyst, at firmaet har anset opførelsen for så lille en sag, at den ikke krævede nærmere godkendelse.

I den anledning skal man herved meddele lovliggørende tilladelse som ansøgt i henhold til Lov om by- og landzoner, § 9 jævnfør § 7, på vilkår,

- at anlægget fjernes igen inden 6 måneder efter, at stenbrydningen på ejendommen, eller anvendelsen af anlægget er ophørt.

Betingelsen om fjernelse af anlægget vil blive tinglyst på ejendommen ved amtsrådets foranledning.

./.. Amtsrådets afgørelse kan påklages, jævnfør vedlagte klagevejledning.

Fredningsnævnet og ansøgeren er herfra underrettet om foranstående.",

hvilket herved meddeles.

Matr. nr. 103n, Rutsker, er omfattet af Naturfredningslovens skovbyggeliniebestemmelser.

Skovbyggelinien er udmålt fra matr. nr. 12a, 12b, 103o, Rutsker.

Fredningsnævnet

for

Fredningsnævnet
for

Bornholms amts fredningskreds

Dommerkontoret i Rønne
Damgade 4A · 3700 Rønne
Telefon 56 95 01 45 · Fax 56 95 02 45Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

11.10.1994

Sag nr. 21/1994

Den 28 OKT. 1994

X Hasle Granit A/S GENPART til, Skov- og naturstyrelsen
Snorrebakken 28 til underretning,
3700 Rønne. D. h. t. Deres skr. af
J. nr.
+ bilag

Der er overfor fredningsnævnet søgt om tilladelse til at opføre en stnemelssilo på ejendommen matr. nr. 103-n Rutsker. Endvidere er der ansøgt om nævnets godkendelse af:

- støjskærme i galvaniseret metalplade over forknuseren K1,
- støjskærme over knuserne K2 og K3,
- et nyt knuseanlæg med 3 knusere K4, K5 og K6 med støjskærme,
- et nyt sigteanlæg med sigte 5, og
- en ny pumpecontainer til vandforstøvningsanlæg,

der uden nævnets tilladelse er opført på samme ejendom.

Det er oplyst, at stnemelssiloen vil blive udført som en jernkonstruktion på 5,6 x 5,6 m og med en højde på 13,1 m, og at siloen er et led i bekæmpelsen af støvgener fra stenmelet.

Fredningsnævnet har i 1991 (sag nr. 133/1990 og 63/1991) meddelt tilladelse til at opføre et selvstændigt anlæg med 4 knusere og 3 sigter, 3 siloer og 22 transportbånd. Dette anlæg er i tiden efter 1991 uden fredningsnævnets godkendelse udvidet som ovenfor anført.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 29. oktober 1971, hvorefter bygninger m.v. skal placeres så skånsomt som muligt af hensyn til områdets naturværdier, og således at driftsanlæg, der ikke er af rent midlertidig karakter, kun kan

Ministeriet
Skov- og Naturstyrelsen

J. nr. SN 1211/6-0001

Vkt nr. 97

Bl. 3

D. 2/11-94
I.A.B. MWR.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. En tilladelse må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage rettidig indgivet, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Opmærksomheden henledes på, at der eventuelt tillige kræves tilladelse fra andre myndigheder til udførelsen af projektet.

Genpart af denne skrivelse er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Bornholms Amt, Danmarks Naturfredningsforening og Hasle kommune.

F. Schønnemann

Fredningsnævnet
for
Bornholms amts fredningskreds
Dommerkontoret i Rønne
Damgade 4A · 3700 Rønne
Telefon 56 95 01 45 · Fax 56 95 02 45

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

Sag nr. 23/1994

31 OKT. 1994

Den 28 OKT. 1994

REG. NR. 5071.00

X Hasle Granit A/S
Snorrebakken 28
3700 Rønne.

GENPART til, Skov- og Naturstyrelsen
til underretning,
D. h. t. Deres skr. af
J. nr.
+ bilag

Overfor fredningsnævnet er der ansøgt om lovliggørende tilladelse til en 4,5 x 10 m stor vognvægt og en 9,6 x 14,5 m stor betonstøbt vaskeplads, der er opført på stenbrudsejendommen matr. nr. 103-r og 103-ø Rutsker uden nævnets tilladelse.

Ejendommen er omfattet af en fredningsdeklaration lyst den 11. september 1969. Arealet, hvorpå vognvægten og vaskepladsen ligger, er i deklARATIONEN udlagt som stenbrud. Placering af driftsanlæg, der ikke er rent midlertidige, kan kun ske efter drøftelse med fredningsnævnet af et detaljeret projekt. Den pågældende del af ejendommen ligger endvidere inden for en afstand af 300 m fra skov.

Bornholms Amt har ved skrivelse af 25. august 1994 meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens skovbyggeliniebestemmelse og har anbefalet, at der tillige meddeles godkendelse fra nævnte fredningsdeklaration på vilkår, at anlægget fjernes inden et halvt år efter, at stenbrydningen på ejendommen eller anvendelsen af anlægget er ophørt.

I medfør af lov om naturbeskyttelse § 50 stk. 1 godkender nævnet herved den uden nævnets tilladelse opførte vognvægt og vaskeplads. Godkendelsen sker på vilkår, at anlægget fjernes inden et halvt år efter, at stenbrydningen på ejendommen eller anvendelsen af anlægget er ophørt. Nævnet skal samtidig påtale, at projekterne er udført uden nævnets forudgående tilladelse.

Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 1211/6-0001
Akt. nr. 96

Bl. 2

D. 2/11-94
I.A.B. MWR.